

'T GROENE WAASLAND

Afgiftekantoor :
9100 Sint-Niklaas 1
P708696

België-Belgique
P.B.
9100 SINT-NIKLAAS 1
3/5052

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift
32ste jg - nr 1; januari 2012 - nr **173**

NATUUR EN MILIEU

in dit nummer: een uitgebreide kalender

fietsen

wandelen

leren

ochtendwandelingen

fotografie

culinair

avondwandelingen

bijenteelt

natuuronderzoek

inspanning

en ontspanning

vaak gratis

voor iederéén
toegankelijk

car-poolen

tuinieren

schaatsen

IN HET WAASLAND

De eerste weken van 2012 liggen al achter ons. Het belooft geen gemakkelijk jaar te worden. Nieuwsberichten spuien dagelijks onheilsberichten over de hachelijke toestand waarin onze welvaart zich zou bevinden. De economische crisis beheerst het journaal.

Politieke zwaargewichten verwijzen graag naar Europese richtlijnen om drastische besparingen te verantwoorden. Ze doen ook beroep op onze zin voor verantwoordelijkheid; we moeten nu de broeksriem aanspannen, anders zullen de generaties na ons de dupe worden van onze kortzichtigheid.

Bij al die drukte vergeten we echter dat er ook een ecologische crisis is die een hypotheek legt op de toekomst. Jammer genoeg doet deze problematiek heel wat minder stof opwaaien in de politieke wereld.

Integendeel, in de roes van besparingen dreigen sectoren als cultuur en natuur de eerste slachtoffers te worden. Terwijl de maatschappelijke nood aan natuur nog nooit zo hoog was, ging het natuurbeleid van de Vlaamse regering er in de eerste helft van de legislatuur vooral op achteruit.

Het budget voor aankoop van natuurreservaten door verenigingen is op twee jaar tijd met 20 % gedaald. De beheersubsidies blijven achterop hinken ondanks een stijging van de onkosten met 9% in dezelfde periode. In het Ruimtelijke Structuurplan Vlaanderen (RSV) werd al in 1997 afgesproken dat er bijkomend 48.000 ha natuur en bos zouden worden gerealiseerd. Die belofte is nog niet nagekomen, we blijven we steken op 17.400 ha.

Beleidsmatig geraken grote knelpunten in het proces dat moet leiden tot het vastleggen van de Europese natuurdoelen niet opgelost. In uitvoering van de NATURA 2000 regelgeving (EU Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) hadden er in 2010 concrete doelstellingen moeten zijn vastgelegd. Dit is tot op de dag van vandaag nog steeds niet gebeurd (bron: Natuurpunt). In vergelijking met het economisch beleid, heeft Europa blijkbaar veel minder invloed op het milieubeleid van z'n lidstaten.

Maar naast besparingen staat 2012 ook in het teken van de gemeenteraadsverkiezingen. Op 14 oktober 2012 trekken we naar de stembus om een nieuwe burgemeester en een gemeentebeheer te kiezen. Hopelijk zien zij in dat investeren in een degelijk milieubeleid, investeren is in de toekomst.

2012 wordt voor Antwerpen en de wijde omgeving een erg belangrijk jaar op gebied van mobiliteit en stadsontwikkeling. Momenteel liggen twee plannen op tafel om de mobiliteitsproblematiek binnen en rond de havenstad aan te pakken: het Oosterweelplan dat door de Vlaamse overheid wordt ondersteund en het Meccanoplan, dat ondersteund wordt door een aantal actiegroepen, academici en bedrijfsleiders. Welke van die 2 plannen het beste de leefbaarheid van Antwerpen garandeert, blijkt een belangrijk thema te worden bij de komende gemeenteraadsverkiezingen.

Voor Kruin (Kruibeeks Natuurbehoud) wordt 2012 dan weer een jubileumjaar. De VZW bestaat 20 jaar. Dat mag gevierd worden!

De redactie wenst al haar lezers een deugddoend en gezond jaar toe, met vele dagen vol natuurbeleving!

Openingsuren van het secretariaat van **ABLOVzw**:
ablo.waas@gmail.com of tel 03/777 01 58
 Maandag: tussen 14u en 18u
 Dinsdag: tussen 14u en 18u
 woensdag: tussen 14u en 18u
 Donderdag tussen 14u en 18u
 Vrijdag tussen 14u en 17u
 Dennenstraat 65, 9100 Sint-Niklaas.

Openingsuren van het secretariaat van **'t groene waasland**:
groene.waasland@gmail.com of 03/775 19 31
 Maandag tussen 14u en 18u
 Dinsdag tussen 14u en 18u
 Perstraat 88, 9120 Haasdonk.

**ZIN OM SAMEN IN EEN GROENE
OMGEVING TE WONEN?**

Infoavonden Cohousing Waasland

Zin om thuis te komen in een groene buurt? Tot rust te komen terwijl de kinderen samen spelen in een veilige omgeving? Even bijpraten met de burens bij een goed glas wijn? Of proeven van de kookkunsten van een andere buur?

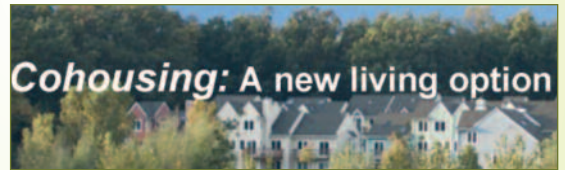
Cohousing is een moderne woonvorm, waarbij jong en oud samen leven en als burens elkaar kennen. Naast je eigen, volledig uitgeruste, privéwoning en tuin zijn er uitgebreide gemeenschappelijke voorzieningen zoals een grote tuin, een speelveld voor kinderen en een paviljoen met o.a. een goed uitgeruste keuken en een wasruimte. Er blijft een groot respect voor de individuele privacy en tegelijk maken we ruimte voor spontane ontmoetingen bijvoorbeeld bij de brievenbussen.

In Sint-Niklaas hebben we zicht op een grond voor 15 à 25 woningen in een groene, autoluwe wijk. We streven naar moderne, ecologische en budgetvriendelijke woningen en kiezen resoluut voor passiefhuizen. Beslissingen over de inrichting van de grond en het gemeenschappelijk paviljoen etc. nemen we in consensus.

We zoeken nog mensen die dromen om zo te wonen en tijd willen investeren om die dromen waar te maken.

Kom naar onze infoavonden Cohousing Waasland om 20u op woensdag 21 maart en dinsdag 17 april om 20u in de café De Graanmaat, Grote Markt 24 in Sint-Niklaas.

Graag inschrijven via info@cohousingwaasland.be of via het online interesseformulier op onze website www.cohousingwaasland.be. Meer info op de stedelijke milieudienst, tel: 03/760 92 12, duurzaamheid@sint-niklaas.be.

MADRID INSPIREERT

Antwerpen, 2012

De Kleine Ring van Antwerpen loopt doorheen de stad. Met meer dan 200 000 voertuigen per dag op sommige plaatsen. Zowel met plaatselijk als doorgaand verkeer en een groot aandeel vrachtverkeer. En elke dag file. Met alle gevolgen van dien; lawaai, vervuiling, drukte, onleefbaarheid, ... Een aantal Antwerpenaren spreekt over een **open verkeersriool**.

Er zijn 2 plannen om mobiliteitsproblemen in de omgeving van Antwerpen op te lossen: Het Oosterweelplan op het **BAM-tracé**, dat momenteel nog door de Vlaamse Overheid wordt ondersteund. En het **Meccanoplan**, dat ondersteund wordt door een aantal actiegroepen, academici en bedrijfsleiders en dat 3 km verder van de stad ligt en vooral **ondergronds** loopt.

Welke van die 2 plannen kan het beste de leefbaarheid van Antwerpen garanderen? Dit blijkt zelfs een belangrijk thema te worden bij de komende gemeenteraadsverkiezingen.

De ontwerpers van het Meccanotracé hebben hun mosterd gehaald in een aantal buitenlandse steden, waaronder Madrid. Hieronder volgt een fotoverslag en ook een fragment uit een artikel van De Morgen van 28/12/2012.

Antwerpen

Madrid, 2002

Madrid

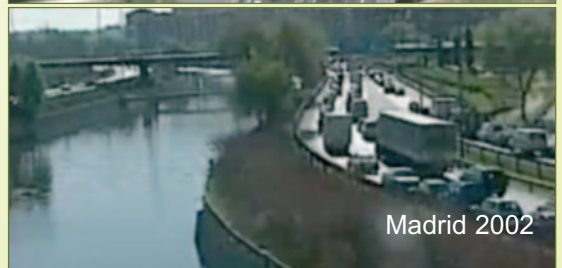
*De vroegere M30, de vierbaans autoweg aan weerszijden van de rivier Manzanares, is over een lengte van zo'n 20 kilometer **ondertunneld**. Zie volgende pagina. De foto's hierboven en hieronder geven een beeld, dat vergelijkbaar is met de Antwerpse situatie. Dagelijks stank en lawaai van 200.000 auto's. In Madrid langs een rivier waarbij de oevers autosnelwegen waren in plaats van groene oevers.*

Madrid 2002

Madrid 2002

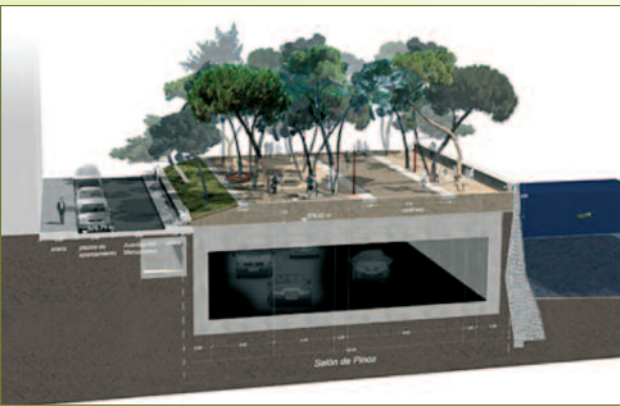

Madrid 2002

Madrid Río is een groene zone van ongeveer tien kilometer lang. De autostrades die er vroeger lagen, zijn nu onder de grond gelegd. Het hele project kostte bijna 4 miljard euro, maar de Madrilenen zijn er zeer over te spreken.

Waar eens een drukke autosnelweg het midden van de Spaanse hoofdstad doorkruiste, prijkt nu een prachtig park: Madrid Río. Daarmee vervoegt Madrid de lange lijst van steden die vervuilende autostrades vervangen door een groene long. Het heeft vier jaar geduurd, maar het resultaat mag er wezen. In het hart van de stad kunnen de Madrilenen sinds kort volledig tot rust komen in het bijna tien kilometer lang park. Sinds de overheid besliste om de baan af te breken, is een eens verwaarloosd gebied omgetoverd tot een geweldige wandel-, picknick- en ontmoetingsplek. Buurten die voordien door de autoweg van elkaar werden afgesneden, vloeien nu in elkaar over. Op dit moment worden de laatste restanten van de snelweg omgevormd tot een complex netwerk van tunnels onder het park.

Madrid treedt daarmee in de voetsporen van heel wat andere wereldsteden die autowegen met de grond gelijk maakten ten voordele van meer groen in het centrum. In San Francisco moest de Embarcadero-autostrade na de aardbeving van 1989 wijken voor een prachtig waterfront. Maar ook in Seoul moest een drukke weg baan ruimen voor een recreatiedomein van liefst acht kilometer lang. Ook in het Amerikaanse Milwaukee werd de Park East Freeway neergehaald en werden parken en nieuwe buurten aangelegd. En in New York rijpen plannen om de Sheridanexpresweg om te toveren tot een bloeiend gebied vol speeltuinen, woningen, voetbalvelden en winkels langs de Bronxrivier.

Eén ding is zeker: de transformaties werpen vruchten af. Madrid herademt. "Het voelt alsof we er een paar nieuwe longen hebben bijgekregen", vertelt Pilar López, 73 en geboren en getogen in Madrid, aan *The New York Times*. "Voordien zat ik heel de dag thuis voor de televisie. Dankzij het park voel ik me sinds lang weer gezond. Ik durf weer buitenkomen, en maak urenlange wandelingen met mijn vrienden."

Aan de creatie van een groene long hangt wel een stevig prijskaartje. Nog volgens *The NYTimes* kostte Madrid Río zo'n 3,8 miljard euro: 380.000 euro voor de aanleg van het park, de rest om de snelweg om te vormen tot tunnels.

KIM VAN DE PERRE

De Morgen 28-12-2011 pag. 10

Wie meer foto's en filmpjes hierover wil zien, gaat naar www.ademloos.be en tikt bij ZOEKEN 'Madrid' in en aanklikken maar!

DE SCHOONSTE DIAMANT IN 1967, DE SCHOONSTE DIAMANT
EEN OPEN VERKEERSRIJOL IN 2012

Wie later de geschiedenis van Antwerpen schrijft, zal lang blijven stilstaan bij de huidige periode. Hij zal het niet enkel hebben over de fantastische ontwikkeling van de industrie, de pijlsnelle havenuitbreiding en de verschuiving van de bevolking van de binnenstad naar de periferie. Zijn aandacht zal ook zeker gaan naar de Kleine Ring en de nieuwe Scheldetunnel, die het stadsbeeld in zijn geheel grondig zullen wijzigen. Men zou de Kleine Ring en de tunnel kunnen beschouwen als een diamant met veel flonkerende facetten. De autowegceintuur die momenteel rond de stad gelegd wordt is inderdaad veel meer dan een loutere verkeersweg.

Het prangende rioleringsprobleem van de Antwerpse agglomeratie heeft een definitieve oplossing gekregen en de Belgische Spoorwegen maken van de gelegenheid dankbaar gebruik om hun net gevoelig uit te breiden en aan te passen aan de stijgende behoeften.

Er is echter nog veel meer. Door de volledige opruiming van wat er van de vestingsgordel nog overbleef, is de stad voor het eerst in haar eeuwenoude geschiedenis van een nijpend keurslijf verlost. Door de omschakeling van vestingswateren, kazernen en poorten naar autoweg, groene gordel en open parkings, ondergaat de hele agglomeratie een grondige gedaanteverandering, waarbij open ruimte en netheid een verlossende invloed uitoefenen op de verdere eenmaking van stad en randgemeenten. Een ander flonkerend facet van de nog niet volledig geslepen diamant is het lang verwachte ontwaken van de Linkeroever. Dank zij de nieuwe oeververbinding kan niets de snelle ontwikkeling van dit nieuwe stadsdeelte nog stuiten.

Veel betekenis moet ook gehecht aan de toenadering tussen de randgemeenten onderling. Waar men thans nog door een doolhof van straten moet om van Hoboken naar Merksem te rijden, zullen in de toekomst de Kleine Ring en de Binnenboulevard deze verplaatsing in één trek mogelijk maken. Nu de randgemeenten zo'n geweldige bevolkingstoename kennen moest er noodgedwongen gedacht worden aan betere toegangswegen in de periferie. Ook dat dringend probleem is nu meteen van de baan.

Als men de diamant langs een andere zijde wil bekijken, valt het onmiddellijk op dat ook het stadscentrum een weldoende verkeersontlasting zal kennen, vermits het zal verlost worden van het doorgaand verkeer.

U ziet het, de nieuwe infrastructuur-diamant straalt in alle richtingen. En dan hebben we niet eens gesproken van de ontzaglijke betekenis van de Kleine Ring voor de haven en de reusachtige fabrieken die er zich zopas hebben gevestigd. Men moet de Kleine Ring, met zijn aansluitingen op alle huidige en toekomstige autowegen immers zien als een volwaardig en onmisbaar komplement van de levensader die de Schelde voor Antwerpen steeds geweest is.

Globaal bekeken is het een massaal kunstwerk dat flonkert als de schoonste diamant die ooit in de Scheldestad geslepen werd.

G.v.A.

PADDEN EN POELEN

Natuurpunt Scousele Paddenoverzet Temse - Steendorp

Oostberg, Scouselestraat, Schausselehoekstraat

Half februari tot einde maart

Tijdens de paddentrek zorgen vrijwilligers voor het veilig over de straat brengen van de padden. Iets voor jou? Neem contact met ons op. We kunnen je hulp zeker gebruiken. Wil je graag met je kinderen eens komen kijken? Hartelijk welkom. Info 0478 282 161 of meersman.dirk@skynet.be.

Natuurpunt Scousele Poelenonderzoek Temse - Steendorp

April - mei - juni

We gaan kijken wat er leeft in onze poelen. Wil je graag mee op pad neem dan contact op met nine.vanhoyweghen@gmail.com 0473 72 66 15.

Je wordt verwittigd wanneer we er op uit trekken. Deze activiteit is zeker ook voor kinderen zeer aangenaam.

Februari - maart

Vzw Durme Paddenoverzetactie

Zin om eens een avondje mee te helpen de padden over te zetten?

Hou dan zeker in de loop van februari je thermometer in de gaten! Na al het feestgedruis vangt de jaarlijkse paddentrek aan. Padden steken over na zonsondergang vanaf ongeveer 6°C bij vochtig weer en iets warmer bij droger weer. Omdat de padden dan dolver-

liefd zijn en niet op het verkeer letten, zijn er elk jaar heel wat verkeersslachtoffers.

Aan de Waasmunsterbaan en de Spoele in Lokeren is er een paddenoverzetactie. Zin om de padden een pootje te helpen? Stuur dan een mailtje naar padden@vzwdurme.be of hou de website www.vzwdurme.be in de gaten. Ons 'paddensecretariaat' kan je bereiken via 09 348 30 20. De hele familie is welkom!

**VROUWEN MET VAART (KVLV)
BEHALEN TITEL "SLIMSTE PLOEG
VAN TIELRODE" IN IJLTEMPO**

De vooravond van wapenstilstand is traditioneel de avond waarop in Tielrode de slag van het jaar wordt uitgevochten. Diverse verenigingen, families en vriendenploegen strijden op 10 november voor de titel "Slimste ploeg van Tielrode".

Deze keer waren 10 ploegen ingeschreven in de quiz "Ken je T(h)ielrode?" die jaarlijks georganiseerd wordt door Milieuwerkgroep Ons Streven vzw. Ronny De Keyzer verzamelde de vragen en zorgde voor de samenstelling van de quiz. Om gezondheidsredenen diende hij zich echter te verontschuldigen voor de presentatie. Daardoor mocht de voorzitter van de Milieuwerkgroep, Gert Hooftman, debuteren als quizmaster. Herman de Cock en Ludo Boel vormden de strenge maar rechtvaardige jury.

Het 30 jarig jubileum van Ons Streven was een ideale gelegenheid om de quiz grondig te vernieuwen. Er waren negen vragenrondes met als thema: het verleden van Tielrode, Sport en cultuur, geluiden van muziekinstrumenten, Tielroodse verenigingen, Tielroodse voorzitters, een zoekronde in het ledenblad 't Streverken, Tielroodse actualiteit en Tielroodse varia. Elke ploeg kon bij aanvang van de quiz haar joker inzetten op één van de vragenrondes. Tijdens de vragenrondes konden de ploegen drie "rode draden" oplossen. Voor deze "rode draden" kregen de ploegen telkens een fotoreeks, waarop ze gebouwen in Tielrode dienden te situeren. Speciaal voor het 30 jarig jubileum werd de quiz afgesloten met een verjaardagsronde. Daarvoor kregen de ploegen de opdracht om op één van de allereerste vergaderingen van Ons Streven 11 personen te herkennen. In totaal kon elke ploeg maximaal 145 punten verdienen.

Al vanaf de eerste ronde schoten de vrouwen met vaart uit de startblokken. Deze ploeg bestond uit Agnes De Saegher, Maria Goossens, Maria Wauters en Annemie Van Leugenhaege en vertegenwoordigde de KVLV. Tal

van ploegen waren echter heel goed op de hoogte van het verleden van Tielrode. In de vragenreeks "sport en cultuur" was iets meer afscheiding te zien. Tijdens deze ronde diende men antwoorden te geven op vragen over het rijke sport- en cultuurleven in Tielrode. In de derde ronde waren de mannen van "Vier op een wei" – Koen De Clercq, Ben Meersman, Jos Van Lijsenbetten en Geert Flamand – duidelijk in het voordeel. Tijdens deze ronde dienden de ploegen immers muziekinstrumenten te herkennen aan de hand van een geluidsfragment en te herkennen op een foto. Met twee actieve leden en de voorzitter van de Koninklijke Katholieke Harmonie Sint-Cecilia was het maximum halen op deze opdracht voor "Vier op een wei" maar een koud kunstje. De rondes 4, 5 en 6 waren bijzonder vernieuwend en een herademing voor veel ploegen. In de ronde over de Tielroodse vereniging kregen de ploegen 10 activiteiten voorgeschoteld en dienden ze te antwoorden welke Tielroodse vereniging welke activiteit organiseert. In de sponsorronde werden de talrijke sponsors van deze quiz in het voetlicht geplaatst. Deze mensen blijken zeer goed gekend te zijn bij de deelnemers. De ronde over de Tielroodse voorzitters was voor de meeste ploegen ook al bijzonder succesrijk. De deelnemers dienden te antwoorden welke persoon voorzitter was van de Tielroodse vereniging die door de quizmaster werd voorgelezen. Aangezien de voorzitters van meerdere verenigingen deelnamen aan deze quiz werd ook hier een zeer hoog gemiddelde gehaald.

In ronde 7 kregen alle ploegen exact 10 minuten tijd om een woord of fragment op te zoeken in meerdere edities van het ledenblad van Ons Streven: "t Streverken." Het ging er tijdens deze ronde koortsachtig aan toe. Met de traditionele ronde over de Tielroodse actualiteit in 2011 werd teruggeblikt op een zeer gevuld jaar. De variaronde zorgde opnieuw voor iets meer afscheiding tussen de ploegen. De Vrouwen met vaart zetten tijdens de verjaardagsronde ook nog eens een verschroeiende eindspurt in en kwamen afgetekend als winnaar uit de strijd.

Doordat de quiz zeer sterk vernieuwd werd, werden zeer hoge scores behaald. Voor deze editie hoefde men geen uitgebreide literatuurstudie over het dorp aan de monding van de Durme gedaan te hebben. Het volstond om in Tielrode te wonen en er de ogen de kost te geven. Deelnemers en publiek reageerden zeer enthousiast op

het vernieuwde concept en dit sterkt de organisatie dat er voor de editie 2012 van de quiz "Ken je T(h)ielrode" nog meer ploegen zullen deelnemen.

De eindrangschikking: (op maximaal 145 punten)

- 1. Vrouwen met vaart (KVLV) 120 punten
- 2. Vier op een wei 113
- 3. De bondgenootjes (Gezinsbond) 111.5
- 4. De Symbionten 99.5
- 5. Toneelvereniging De Vlaamse Harten 94
- 6. Nest (Landelijke gilden) 91
- 7. KAV Tielrode 90
- 8. KWB Tielrode 88
- 9. Nonkeltjes Maten 87
- 10. Turnkring Ontwikkeling 64

**VROLIJKE FAMILIE EN VRIENDEN-
GROEP BRENGT HULDE AAN
BEDREIGD LANDSCHAP
TE TIELRODE**

Ze waren met achtendertig, vorige zondag 27 november, toen ze op hun wandeling even halt hielden om een lied te zingen, aan de door wandelaars en fietsers drukbezochte Durmedijk te Tielrode. Op die plaats, waar ze ook enkele foto's namen rust een bedreigende verkavelingsaanvraag. Het plan dat ingediend werd, stelt een zeer hoge bouwdichtheid voor met 39.9 woningen per hectare waar in buitengebied de norm op 15 woningen per hectare ligt. Vlak tegen de dijk wil men een appartement bouwen. Bovendien wordt er geen rekening gehouden met de officiële pittoreske, intens gebruikte wandelweg 25 die over het gebied loopt, en al jaren deel uitmaakt van verschillende op kaart vastgelegde en veel gebruikte wandelroutes.

De verkavelaar wil deze voetweg verleggen en door de straten van de verkaveling laten lopen.

De plaatselijke, zeer actieve milieuwergroep ' Ons Streven ' vzw, heeft reeds actie ondernomen om de bevolking te mobiliseren. Via bezwaarschriften en petitielijsten verzamelden zij 876 handtekeningen van verontruste dorpsgenoten die hun protest kenbaar willen maken. Het is wachten op de beslissing van de gemeente tot begin 2012.

Het lied dat door de sympathieke passanten werd gekozen was " Laat ons een bloem" van Louis Neefs.

"... En zo zal dan morgen het leven verdwijnen, verslagen door staal en gewapend beton, de maan zal dan koud op je nachtmerrie schijnen, geen mens die nog weet hoe het einde begon.

Laat ons een bloem en wat gras dat nog groen is, laat ons een boom en het zicht op de zee, vergeet voor één keer hoeveel geld een miljoen is, de wereld die moet nog een eeuwigheid mee..."

KLAPEKSTER DUKT OP IN DURMEMEERSEN

De Durmemeersen (Hamme - Zele - Waasmunster) zijn niet weg te slaan uit deze rubriek. De laatste jaren kon je daar soorten trefpen zoals addertong, neushoornkever, hondskruid, gevlekte orchis en kwartelkoning. Sinds 18 november hebben ze daar een blikvanger bij: conservator Marc Hebbelinck ontdekte daar namelijk een klapekster!

Begin 2012 was dit dier nog steeds aanwezig. Deze vrij forse zangvogel heeft een zwart-grijs verenkleed en is in ons land tegenwoordig zeld-

foto: Joris Everaert

zaam geworden. Enkele decennia geleden waren het nog relatief algemene broedvogels. Net zoals vele andere (vogel)soorten hebben ze in recentere tijden forse klappen gekregen en sinds eind van de jaren 90 zijn ze als broedvogel uitgestorven in Vlaanderen.

Klapeksters hebben een voorkeur voor open landschappen met hier en daar wat struiken en bomen. Vanuit deze uitkijkposten doen ze uitvallen naar prooien zoals insecten, muizen maar ook kleinere vogels. Opmerkelijk is dat klapeksters hun prooien soms spiesen op doornen en prikkeldraad. Op die manier leggen ze een voedselvoorraad aan.

De klapekster in de Durmemeersen is mogelijk afkomstig uit het hoge noorden en komt in onze streken de winter doorbrengen. Niet toevallig in dit gebied, een hotspot voor onze biodiversiteit!

Michaël Crapoen

BOOMPLANTACTIE

Op 6 november organiseerde Pasar een wandel- en plantactie onder de

Ook vzw Durme deed hieraan mee.

Het doel van deze actie was om Vlaanderen groener en bosrijker te maken. Dat is nodig, aangezien **Vlaanderen één van de bosarmste regio's in Europa is**. In totaal werden er die dag, verspreid over een zeventigtal gemeenten 20 000 bomen geplant.

In natuurreservaat de Fondatie van Boudelo (in Sinaai) plantte men samen een **300-tal** boompjes.

Na het planten was er uiteraard ook tijd om te wandelen. Na een stop in ons Fondatieschuurtje voor een drankje kon men op stap met een vzw Durme-gids.

Een geslaagde dag en een fijne samenwerking!

Marieke De Vos

NIEUWE LOCATIE VOOR HET BEZOEKERSCENTRUM DONKMEER

Naast het bezoekerscentrum Molsbroek in Lokeren runt vzw Durme dankzij de samenwerking met de gemeente Berlare sinds 1997 ook nog een bezoekerscentrum aan de oevers van het Donkmeer. Dit bezoekerscentrum was gevestigd onder de tribune van de welbekende Festivalhal. Ik zeg wel 'was', want sinds 1 januari 2012 zitten we namelijk in een nieuw onderkomen!

Ondanks het feit dat vele vrijwilligers en (ex-)collega's het 'vroegere' bezoekerscentrum steeds een warme toets wisten mee te geven door diverse kleurrijke tentoonstellingen en boeiende cursussen, bleef het mede door een gebrek aan natuurlijk licht een vrij kille en donkere ruimte. Ook om redenen van brandveiligheid was een aantrekkelijkere aankleding van het gebouw bijzonder moeilijk.

Rond 2008 had de gemeente Berlare plannen om aan de Festivalhal een moderne ruimte bij te bouwen en die dan in te richten als nieuw bezoekerscentrum. De plannen die toen van de tekentafel kwamen, lieten ons alvast wegdromen. Helaas bleek het beschikbare budget een stuk kleiner te zijn dan de kosten om het project integraal te realiseren.

Eind 2010 kregen we echter een nieuwe opportuniteit aangereikt en na enkele vlotte gespreksrondes met het gemeentebestuur werd dat project al vlug geconcretiseerd.

Op amper 50 meter van de Festivalhal en rechter de Baredonkkapel, stond immers de conciërgewoning - plaatselijk beter bekend als het 'oud klooster' - grotendeels leeg.

Enkel de Sperwer vzw (zij bieden ondersteuning aan volwassenen met een mentale beperking) baat er in enkele lokalen een fietspoetsdienst uit.

Die woning met een geschiedenis werd enkele jaren geleden mooi gerenoveerd door de gemeente Berlare. Het was dan ook een aangepaste klus om het voorbije najaar de ruimtes een educatieve invulling te geven. Het nieuwe bezoekerscentrum doorstond de eerste test met glans. Op 3 december werd daar immers het boek 'Eendenkooien in Vlaanderen, Nederland en 7 andere Europese landen' voorgesteld. Niemand minder dan Karel De Gucht (Europees commissaris voor handel en tevens ook burgemeester

van Berlare) zag dat het goed was.

Hoewel het nieuwe bezoekerscentrum minder groot is dan op de vorige plek, is het nu al stukken gezelliger en daarenboven beschikken we nu ook over een grote tuin. In samenspraak met de mensen van de Sperwer vzw gaan we de tuin deze winter nog aanpakken en omtoveren tot een ecologisch paradijsje.

Het bezoekerscentrum zal open zijn voor allerlei activiteiten en cursussen. Noteer alvast maandag 9 april in jullie agenda. Dat is de dag van de 'Scheldehappening'. Ook in/aan het bezoekerscentrum - en de rest van het Donkoeverspark - zal die dag van alles te beleven zijn. Ook tijdens geleide wandelingen zal een bezoekje steeds mogelijk zijn. In het volgende tijdschrift lees je meer over eventuele openingsuren.

Via deze weg bedanken wij nogmaals de gemeente Berlare en al de vrijwilligers die meehielpen tijdens de inrichting en kijken we ook uit naar de samenwerking met de Sperwer vzw!

*Michaël
Crapoen*

Zie ook de webstek : www.abllo.be

klik dan op **kalender**

C.V.N. wandelingen : De deelname is gratis. Iedereen is van harte welkom.

De wandelingen duren tussen de 2 en 3 uur.

L = Laarzen gewenst, zeker bij vochtig weer. * = Geschikt voor wagentjes.

ALLE ACTIVITEITEN ZIJN TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN!!

Zaterdag 28 januari

Vzw Durme en Vogelwerkgroep Durmevallei

Watervogeltocht in het Molsbroek en de Hamputten
Het natuurreservaat Molsbroek in Lokeren en de zandwinningsputten de Hamputten in Waasmunster zijn een paradijs voor heel wat watervogels. We maken een wandeling met verrekijker en telescoop, om deze dieren van heel dichtbij te bekijken.

Afspraak: 14u30 aan het Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1, Lokeren.

Meer info: joris.everaert@telenet.be 0497 67 23 69
www.vzwdurme.be of www.durmevallei.be/

Zondag 29 januari

Hortus ter Saksen Natuurwandelingen in Hof ter Saksen 14 - 16 uur

Naast een kennismaking met het klavertje 4 dat Hof ter Saksen is, genieten we deze winterwandeling van de vroege bloeiers. Wie herkent de katjes van hazelaar en els, de bloemetjes van Sarcococca, de prachtige bloemtrossen van Mahonia, het stinkend nieskruid,...? De gids heeft ongetwijfeld aandacht voor de vele soorten en cultivars toverhazelaars die misschien wel onder een laagje sneeuw zitten. We leren dat niet de vorst, maar de dorst het plantenleven moeilijk maakt in de winter.

Gids: Chris Van Nieuwenhuysse

Natuurpunt Moervaart-Zuidlede

Heidebos: werfbezoeken.

Sinds een tweetal jaren voert Natuurpunt een aantal grote werken uit in het Heidebos. Deze werken kaderen in het behoud en verbeteren van de biodiversiteit in het Heidebos. Natuurpunt krijgt hiervoor Europese financiële steun. Alle werken passen in het beheerplan voor het Heidebos dat door de Vlaamse overheid is goedgekeurd.

Voor het Heidebos zijn de twee belangrijkste doelstellingen: het heideherstel en de ontwikkeling van een natuurlijk gemengd open bos. Ook de komende winter zal opnieuw gewerkt worden. Deze werken liggen in dezelfde lijn als de werken die ook de voorbije jaren al doorgingen. Exoten zoals Amerikaanse vogelkers en Corsicaanse den zullen verder gekapt worden, de begrazing door Gallowayrunderen wordt verbeterd, en enkele naaldhoutbestanden zullen gedund of gekapt worden.

Natuurpunt kan voor deze werken rekenen op financiële steun vanuit Europa. Zo'n project heet een LIFE+ project. De realisatie van de werken gebeurt door externe firma's, door twee gespecialiseerde LIFE-arbeiders die hiervoor aangeworven zijn en uiteraard ook door de vrijwilligers van de plaatselijke afdeling.

Wil jij ook op terrein zien wat er al gerealiseerd is, welke werken op komst zijn en waarom en hoe dit zal gebeuren? Dan ben je welkom op de speciale excursies die wij hiervoor organiseren. Je zou het werkbezoeken kunnen noemen. Medewerkers van Natuurpunt en vrijwilligers van de plaatselijke afdeling tonen jou dan op het terrein waar de werken zullen doorgaan.

Afspraak: om 10u aan Parking 1.

Info: projectcoördinator Life Vlaams Veldgebied stevan.debruycker@natuurpunt.be 015 77 01 56

Dinsdag 31 januari

Velt Waasland + milieudienst stad Sint-Niklaas

Filmvoorstelling 'Smakelijk eten!'

om 20u Museumtheater, Zwijgershoek 14 te Sint-Niklaas

Een wereld aan voedsel ligt het hele jaar door op ons bord en verandert de wereld. Het is onze supermarkt geworden. Maar wat is de echte prijs die betaald moet worden voor ons voedsel? Waar komt ons voedsel vandaan, wie wordt hiervoor ingezet en wie aan de kant geschoven?

Met 'Smakelijk eten!' levert Walther Grotenhuis zijn bijdrage aan de bewustwording dat de mens vooral van de natuur neemt en niet geeft. De documentaire zoomt in op de thuisbasis van ons voedsel. We werpen een blik op drie producten: garnalen uit de Filippijnen, soja (als basis voor veevoeder) uit Brazilië en diverse boontjes uit Kenia. Gelijktijdig met deze verhalen wordt met deze producten een feestmaal gecreëerd.

In 'Smakelijk eten!' onderzoekt Grotenhuis de schade aan mens en milieu, de voor- en nadelen van globalisering en de roekeloze overexploitering van de aarde.
Duur: 90 minuten

Na de film: infomarktje met gratis duurzaam drankje
Gratis na reservatie via 037768689 of Marc.Temmermans@telenet.be.

Donderdag 2 februari

Wase Imkersbond

LENTEVERGADERING -

"Nieuwe start van het Informatiecentrum voor Bijenteelt." Huize Steenstraete, Nieuwstraat 86 te Sint-Niklaas

Zaterdag 4 februari

Velt Waasland Start cursus 'Moestuin ten huize van' Moestuin Ten Huize Van is een reeks van 12 lessen voor beginnende (eco)tuiniers. De cursus strekt zich uit over een volledig jaar. Je start met enkele theorielessen, onder het motto: 'Werk mee met de natuur, in plaats van er tegenin!' Daarna gaan de praktijklessen door in enkele tuinen van de cursisten zelf: 'Beter één keer doen dan tien keer horen'. Enkele thema's die aan bod komen: grondonderzoek en - voorbereiding, bodemanalyse, vruchtwisseling, bemesting, technieken zaaien en planten, bodembedekking, preventieve gewasbescherming, teelttechnieken, oogsten, najaarsteelten, composteren,...

Data: 12 zaterdagvoormiddagen op 4/2, 3/3, 7/4, 5/5, 2/6, 30/6, 1/9, 6/10, 10/11, 1/12/2012, 19/1/2013, telkens van 9u20 tot 12u00

Locatie: de eerste theoretische lessen gaan door in het Droomatelier, Huickstraat 6 in Stekene. Daarna volgen in onderlinge afspraak praktijklessen in één of meerdere tuinen van de deelnemers.

Lesgever: Marijke Van Dierendonck, erkend Velt-Lesgever. Maximaal 12 personen.

Inschrijven: op voorhand noodzakelijk op nr 03 775 44 84 of via carine.vanremootere@vormingplus.be

Prijs: dankzij sponsoring van de milieudienst van Stekene en VELT kost de volledige twaalfdelige reeks slechts 36 euro (18 euro voor mensen met het OMNIO-statuut en werkzoekenden).

Zondag 5 februari

Vzw Durme / CVN Natuurwandeling in het Molsbroek In het putje van de winter tref je in het Molsbroek heel wat wintergasten vaak verassend dichtbij. Neem bijvoorbeeld ook eens een kijkje aan de voederwand. Met een beetje geluk zie je heel wat vogels of misschien zelf een eekhoorn!

Afspraak: 14.30 uur in het bezoekerscentrum Molsbroek. Info: Michaël Crapoen, 09 348 30 20 of bij conservator André Verstraeten, 09 348 18 59.

Vzw Durme Feestbestuur Molsbergenkermis organiseert Valentijns wandelsneukeltocht Molsbroek

Een leuke en smakelijke wandelzoektocht in een gezellige valentijnsfeer. Het hele gezin is welkom.

Afspraak: tussen 11 en 14 uur kan je vrij vertrekken aan het bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1, 9160 Lokeren. Inschrijven is verplicht en kan door storting op rekeningnummer BE56 9792 8065 8488 van 10 euro voor volwassenen en 6 euro voor kinderen van 7 t.e.m. 13 jaar met vermelding van naam en aantal personen.

Info: molsbergenkermis@gmail.com of via marieke.devos@vzwdurme.be of 09 348 30 20

Natuurpunt-WAL

Voeren en Beloeren in Hof ter Saksen

In het kader van de jaarlijkse nationale vogeltelling "Voeren en Beloeren" nodigen Natuurpunt-WAL en de Beverse groendienst je uit om in Hof ter Saksen kennis te maken met de vogels die er overwinteren. Afspraak aan de oranjerie tussen 10 en 16 uur. Net als vorige editie hoopt men opnieuw mezen, vinken, roodborstjes, sijzen, spechten, goudhaantjes, merels, boomklevers, gaaien en groenlingen te spotten. En wie weet zijn er dit jaar geen uitzonderlijke en verrassende waarnemingen te doen. Alle deelnemers krijgen de kans om in het park met telescoop en verrekijker de vogels te observeren. Bovendien staan natuurgidsen ter uwe beschikking om deskundige uitleg te geven. Gratis deelname.

Hortus ter Saksen Natuurtocht Dwars door België' Hoegaarden - Binkom, GR128/512

Holle wegen, verborgen plekjes natuur, overgang van Haspengouw naar Hageland... Langs de Jordaanbeek en Velp bereiken we Binkom. Afspraak: 9 uur kerk Hoegaarden [E40, afrit 25]. Inschrijven bij Freddy T 0475 92 34 84 of freddy.moorthamer@skynet.be

Zaterdag 11 februari

Vzw Durme Werkdag in natuureservaat de Scheldebroeken in Berlare - 'Ruig stuk onder handen'

Vandaag maken we plaats voor vers lentegroen. We zullen een deel van onze ruigtepercelen maaien en daarbij kunnen we jouw hulp zeker gebruiken. Een klein natje en een droogje worden voorzien. Afspraak: 9 uur aan het Veerhuis (Waterhoek 25, 9290 Berlare. Kaartje op www.hetveerhuis.be). Meebrengen: Werkhandschoenen, aangepast schoeisel en een piknik. Info: mathias_engelbeen@yahoo.com of 0486 58 25 95.

Vzw Durme

Werkdag vlinderberm aan de Hamputten

We kunnen maar geen genoeg krijgen van het werken in de natuur! We steken opnieuw de handen uit de mouwen in de Hamputten. Deze zandwinningsput is niet enkel voor watervogels een aangename rustplaats, ook voor vlinders en insecten heeft de zandgrond een groot potentieel. Om voor deze diertjes een geschikt biotoop te maken, zullen we de houtopslag verwijderen op de bermen. Alle hulp is hierbij welkom! Afspraak: Brasserie St-Elooi in Waasmunster, Hamstraat 70. Graag een seintje aan Jurgen als je komt. Start: 10 uur. Einde is voorzien rond ongeveer 15 uur. Meebrengen: Werkhandschoenen en piknik. Info: couckuyt.jurgen@telenet.be 0473/ 43 62 24.

Velt Verdelen van zaden en hulpstoffen. van 10.00u tot 12.30u. Parking Smatch, Watermolendreef 151, 9100 Sint Niklaas.

Natuurpunt Zuid-Waasland

Algemene statutaire vergadering te Sinaai (inclusief geleide wandeling in de Moervaartmeersen). In het Buurthuis, Leebrugstraat 65 te Sinaai om 14u00.

Zondag 12 februari

CVN Oude Durme, winterwandeling, 14u00 Palinghuis, Waasmunster. L

Woensdag 15 februari

Kruin VZW "Wat gebeurt er met de Mussen?"
In het kader van : Kruin VZW (Kruibeeks Natuurbehoud) bestaat 20 jaar.

Dr Jenny De Laet is doctor in de wetenschappen (UGent 1985). Als visiting researcher is zij nog steeds verbonden aan UGent (groep Terec) en werkt nauw mee aan het lange termijn onderzoek bij de Koolmees en het in 2002 opgestarte Huismus onderzoek. In 1995 startte zij met een boekenreeks 'vogels rondom ons' met thans 13 delen over het gedrag van tuinvogels: "Over merels en andere kerels", "Uilen mannen van de nacht", "Kraaien, kwajongens van bos en veld" enz.

Wat is er toch aan de hand met de Huismus? Dit alomgekende vogeltje dat sinds jaar en dag aanwezig is in de omgeving van de mens, blijkt stilaan minder en minder in ons straatbeeld voor te komen. Waar zijn onze mussen gebleven? Heeft de mus nog een toekomst ?

Om 19u30 in de infokeet van het GOG-KBR op de Scheldelei te Kruibeke, de keet bevindt zich links van het veer. De inkomprijs bedraagt voor Kruin- en Natuurpuntleden 2euro; niet-leden betalen 4euro. Info op www.kruin.be

foto: Veerle Heyman

Zaterdag 18 februari

Natuurpunt Scousele Watervogeltelling op volgende locaties : wachtbekken Temse, Waesmeer en Tielrode Broek.
 Afspraak aan de visvijver Lange dreef met de fiets. Wil je graag meegaan ? Neem dan contact met : gerry.heyman@telenet.be 0498 57 72 24.

Woensdag 22 februari

Vzw Durme
 Namiddag voor kinderen: De pad buitenstebinnen! 'Als je een pad aanraakt, krijg je zelf ook wratten.' Waarheid of leugen? Vele grote mensen vinden padden vieze dieren, maar ik denk dat ze nog nooit écht goed naar een pad hebben gekeken. Wij weten wel beter en maken met plezier kennis met deze mysterieuze diertjes. Op deze 'wrattige' namiddag kom je vanalles te weten over het leven van padden, wat hun lievelingseten is en hoe je ze een pootje kan helpen. Natuurlijk is er ook tijd voor een kwakend spel en leuke paddenstreken. De pad 'buitenstebinnen' als het ware!
 Voor wie: Alle kinderen tussen 6 en 12 jaar. Afspraak: 13.30 uur aan het bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1 in Lokeren. Einde om 16.30 uur.
 Inschrijven: Leen.delaender@vzwdurme.be of 09 348 30 20 en vervolgens 5 euro (leden) of 7,50 euro (niet-leden) (incl. drankje) over te schrijven op 001-2299900-09 met vermelding van 'Naam vindt padden wijs'. Het aantal is beperkt tot 20 kinderen.

Zaterdag 25 februari

Vzw Durme Werkdag in natuurreservaat de Scheldebroeken in Berlare - Wildakkertje
 Wegens groot succes en op aandrang van menig putter, rietgors, kneu en groenling zullen we ons akkertje in het Scheldebroeken klaarleggen voor een nieuwe zadenrijke zomer en een overvloedig zadenrijk najaar. Help gerust mee op jouw eigen tempo. Breng je werkhandschoenen en aangepast schoeisel zeker mee. Afspraak: 09 uur aan het Veerhuis (kaartje op www.hetveerhuis.be) Info: 0486 58 25 95 mathias_engelbeen@yahoo.com

Ons streven + CVN Natuurwandeling "oud gelaag"
 Van op de plaats van de oudste voormalige Steenbakkerij van Tielrode leidt deze wandeling ons langs de vele trage wegen die dit landelijk dorp rijk is. Afdalend langsheen de Wase Cuesta worden we verast door de open ruimte van Tielrode broek. Vertrek om 14u15. Afspraakplaats: Waesmeer, Huis ten Halve Tielrode (Temse). Info: 03 711 04 43

Zondag 26 februari

Vzw Durme Vroege lentetocht in het Helsrot i.s.m. JNM Scheldeland

Al gehoord van het Helsrot? Dat is een klein natuurgebiedje in Wichelen dat vzw Durme beheert. Zou het daar echt zo hels zijn? Als echte speurneuzen gaan we op verkenning en onderzoeken we of de natuur misschien al een beetje aan het ontwaken is uit haar winters slaapje. Je kan het al raden: enkel jonge (tussen 7 en 12 jaar) avonturiers zijn welkom op deze vroege lentetocht! Afspraak: 14 uur aan het restaurant 'the Boondocks' in Wichelen (Bruinbeke), Watermolenweg 102. De tocht is gedaan om 17 uur.
Info: leen.delaender@vzwdurme.be of 09 348 30 20 (tijdens de kantooruren). Meebrengen: laarzen en warme kleren, eventueel verrekijker.

Zaterdag 3 maart

Vzw Durme Grote Zwerfvuilactie in de Fondatie van Boudelo

We steken de handen uit de mouwen en gaan op deze voormiddag het zwerfvuil te lijf in de Fondatie van Boudelo. Je zou ervan verstedd staan wat je allemaal kan vinden langs de kant van de weg. Iedereen is van harte welkom! Afspraak: 9 uur aan de beuken in de Liniedreef (kruising Liniedreef en Weimandstraat) in Sinaai. Meer info: Paul Vercauteren, 03 772 35 38

Zaterdag 3 maart

Vzw Durme

Nacht van de Pad i.s.m. Wijkcomité Zele-dijk.

De padden worden wakker en beginnen aan hun trek! Samen met het Wijkcomité Zele-dijk gaan we dat die avond vieren! Iedereen welkom! Afspraak: om 19.00 uur aan de Dijkstraat ('Grote Dijk') bij de poel ter hoogte van Costa Zela. We doen alles te voet. Meebrengen: niets hoeft, maar emmer, zaklamp en fluovestje kunnen handig zijn. Info: jan.maertens1@telenet.be 0478 76 55 49 of Bob Van Lembergen, 0477 97 18 08.
Opmerking: wie wil, kan ook op andere dagen meehelpen om padden over te zetten.

Zondag 4 maart

Vzw Durme + CVN Wandeling in het Molsbroek

Stilaan ontwaakt de natuur uit haar winterslaap en je kan reeds hier en daar de eerste signalen van een ontluikende lente opmerken. Ook nu weer staat deze wandeling onder begeleiding van een ervaren CVN-gids. Afspraak: 14.30 uur in het bezoekerscentrum Molsbroek. Info: Michaël Crapoen, 09 348 30 20 of bij conservator André Verstraeten, 09 348 18 59.

Vzw Durme Grote wandelzoektocht ten voordele van de padden van het Molsbroek

Het oudercomité van basisschool De Berkenboom uit Sint Niklaas organiseert op deze heerlijk winterse zondag een leuke wandelzoektocht voor de hele familie rond natuurreservaat het Molsbroek. Stel je zintuigen

op scherp en geniet van een heerlijke tas verse soep. Iedereen van harte welkom! Het parcours is ongeveer 2,5 kilometer en per leeftijdscategorie zijn er aangepaste vragen. Afspraak: bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1, Lokeren. Je kan vrij vertrekken tussen 11 en 15 uur. Om 16.30 vindt de prijsuitreiking plaats. Deelnemeprijs: Bij voorinschrijving en voorafbetaling 1,50 euro voor kinderen (incl. klein geschenkje) en 3 euro voor volwassenen. Ter plaatse: 1,50 euro voor kinderen en 4 euro voor volwassenen.
Meer info: Inschrijven kan door een mailtje te sturen naar berkenboomanker@hotmail.be met vermelding van naam, aantal deelnemers en leeftijdscategorie. Overschrijven kan op BE50 8538 8841 1918.

Vzw Durme Schoonmaakbeurt van reservaten.

De winter is de ideale moment om onze reservaten eens een schoonheidskuur te geven. Vandaag zijn de Meersackers in Lokeren aan de beurt! Afspraak: Graag een seintje aan Jurgen indien je komt. Meebrengen: Werkhandschoenen en piknik. Info: couckuyt.jurgen@telenet.be 0473/ 43 62 24

Ons Streven ZWERFVUILAKTIE

We gaan de dijk langs om al het zwerfvuil te verzamelen. Alle hulp is welkom! Om 14u00.
Afspraakplaats: Durmeveer, Sint-Jozefstraat Tielrode (Temse) Info: 03 711 04 43

Donderdag 8 maart

Wase Imkersbond Buckfaststeelt

Huize Steenstraete, Nieuwstraat 86 te Sint-Niklaas.

Zondag 11 maart

Vzw Durme Werkdag vlinderberm aan de Hamputten

Vandaag steken we de handen uit de mouwen aan de Hamputten in Lokeren. Deze zandwinningsput is niet enkel voor watervogels een aangename rustplaats, ook voor vlinders en insecten heeft de zandgrond een groot potentieel. Om voor deze diertjes een geschikt biotoop te maken, zullen we de houtopslag verwijderen op de bermen. Alle hulp is hierbij welkom! Afspraak: Brasserie St-Elooi in Waasmunster, Hamstraat 70. Graag een seintje aan Jurgen als je komt. Start: 10 uur. Einde is voorzien rond ongeveer 15 uur. Meenemen: werkhandschoenen en piknik.
Info: couckuyt.jurgen@telenet.be 0473/ 43 62 24.

Hortus ter Saksen Natuurtocht Dwars door België' Binkom - Bekkevoort, GR512/5. WANDELTOCHT MET ONTBIJT!

Uitgestrekt glooiend Hageland, brede valleien en het prachtige Walenbos in voorjaarstooi.
We beginnen de dag met een gezamenlijk ontbijt bij Etienne thuis (deelname in de ontbijtonkosten: 5€). Afspraak: 7.30 uur bij Etienne thuis (locatie wordt bij inschrijving doorgegeven) Vertrek wandeling 9 uur aan

kerk Binkom. Inschrijven bij Freddy 0475 92 34 84 of freddy.moorthamer@skynet.be

CVN Daknamse Meersen,
14u30, Kerkje Daknam. L

Natuurpunt Zuid-Waasland

Namiddagwandeling in de Daknamse Meersen.
Om 14u aan het kerkje van Daknam
Meebrengen: laarzen

Woensdag 14 maart

Kruin VZW "Er is terug vis in de Schelde!"

**In het kader van : Kruin VZW (Kruibeeks
Natuurbehoud) bestaat 20 jaar.**

Dr Jan Breine is soortenonderzoeker bij het Instituut voor Natuur- en Bos onderzoek en coördinator van het visonderzoek op de Schelde, en brengt verslag van de positieve onderzoeksresultaten. Aan bod komt de evolutie van de vissoorten specifiek in de omgeving van ons overstromingsgebied, eventuele paaipplaats voor diverse soorten vissen en de impact van het gebied op het visbestand. Dit zijn zeker interessante onderwerpen waar we als Kruibekenaar meer willen over weten. **foto onder**
Om 19u30 in de infokeet van het GOG-KBR op de Scheldelei te Kruibeke, de keet bevindt zich links van het veer. De inkomprijs voor Kruin- en Natuurpuntleden 2euro; niet-leden betalen 4euro. Info op www.kruin.be

foto: Veerle Heyman

Zaterdag 17 maart

Ons Streven + CVN NATUURWANDELING
'KLEI EN VALLEI', OM 9.30U

Tijdens deze wandeling maken we kennis met de Natuur van Tielrode in al haar facetten. Zowel de Schelde- en de Durmevallei, met al haar unieke en waardevolle zoetwaterslikken en -schorren, als het 30 meter hoog gelegen provinciaal domein 'Roomakker' hoofdzakelijk bestaand uit drie ondergelopen oude kleiputten, komen aan bod. We verbinden deze gebieden met het uitzonderlijk instand gehouden voetwegennetwerk van Tielrode. Van op de Wase Cuesta worden we overonderd door het prachtige panorama dat we mogen aanschouwen met de Durme die uitmondt in de Schelde.
Afspraakplaats: Durmeveer, Sint-Jozefstraat Tielrode(Temse) Info: 03 711 04 43

Ons Streven AANPLANTEN GEBOORTEBOS, 14:00
Naar jaarlijkse traditie mogen de kindjes van Tielrode, die geboren zijn in 2011, samen met hun familie een boompje aanplanten. Afspraakplaats: Weelstraat Tielrode Info: 03 711 04 43

Natuurpunt Scousele Watervogeltelling
op volgende locaties : wachtbekken Temse, Waesmeer en Tielrode Broek.
Afspraak aan de visvijver Lange dreef met de fiets. Wil je graag meegaan ? Neem dan contact met: gerry.heyman@telenet.be 0498 57 72 24.

Zondag 18 maart

Natuurpunt Waasland Noord Polderwandeling
overstromingsgebied Kruibeke-Bazel-Rupelmonde

De polders te Kruibeke en Bazel zijn de laatste jaren sterk veranderd van uitzicht door de bouw van het overstromingsgebied. In plaats van het oude polderlandschap kwam er nieuwe natuur met kreken en plassen. Natte weilanden, rietvelden en bosjes namen de plaats in van maisakkers en velden. Onder leiding van een plaatselijke gids gaan we de nieuwe natuur verkennen en kijken hoe ver de werken gevorderd zijn. We vertrekken om 13u30 aan de Park and Ride te Verrebroek. Neem op de N49-E34 (expresweg) de afrit nr 10 (Vrasene-Verrebroek) en neem richting Verrebroek en draai onderaan de brug naar links. Mee te brengen: verrekijker en stevige schoenen, bij nat weer liefst laarzen. Info: Chris De Buyzer tel 03 7753418 of GSM 0478596260

CVN + Natuurpunt Scousele Lentewandeling Fort Steendorp

De wandeling wordt begeleid door een CVN natuurgids en is gratis. Je hoeft niet in te schrijven.
Je wordt meegenomen op een boeiende ontdekkings-tocht. Op het Fort van Steendorp staat dan de natuur op springen en kunnen we nog even profiteren van het kale bos om zangvogels te verschalken die rond deze

tijd massaal hun orkest ten berde brengen. Mat wat geluk kan je afscheid nemen van de wintergasten zoals de kramsvogels en de koperwieken die jaarlijks in groot aantal zich tegoed doen aan de fruitresten in de boomgaard alvorens terug te keren naar het Noorden. Het bronbosje op de cuesta staat nu op zijn moïst met prachtige voorjaarsbloeiers : slanke sleutelbloem, daslook, gevlekte aronskelk, muskuskruid ... Breng zeker je verrekijker, veldgids en bij regenweer laarzen en regenkleedij mee. Vertrek : Steendorp : 09.30 u tot 12.30 uur hoofdingang van het Fort, Kapelstraat [kasseibaan t.h.v. het bushokje] Info : meersman.dirk@skynet.be 03 711 27 53

Wase Imkersbond PLANTENRUILDAG POEKE

CVN Sombeekse Meersen,
14u00 Dries Waasmunster. L

Hortus ter Saksen

Natuurwandelingen in Hof ter Saksen 14 – 16 uur
Bloemen in alle kleuren, geuren en maten en dat niet alleen om de mens te plezieren! In de natuurtuin en de wandeldreven ontluiken de eerste bloemplanten in de graslanden: hondsdrif en madeliefje. In het arboretum maak je kennis met enkele soorten sierappel, Rhododendron, Chinese klokjes (Forsythia) en nog zoveel meer planten van de dag. Gids: Maria Picavet

Woensdag 21 maart

Cohousing Waasland Infoavond om 20u in de café De Graanmaat, Grote Markt 24 in Sint-Niklaas.
Zie ook elders

Zaterdag 24 maart

Ons Streven LEREN VAN ELKAAR om 9u00.
Grasduinen, inventariseren, natuurbeleving...
Bronbosjes en omgeving. Afspraakplaats: Kerk Elversele (Temse) Info: 03 711 04 43

Zondag 25 maart

CVN Etbos, 14u30 Brug Zuidlede, Moerbeke-Waas
Parkerwandeling, 14u00, Roosenbergabdij,
Waasmunster. L

Donderdag 29 maart

Hortus ter Saksen/CVN
Lever-, blad- en hawmossen in een notendop
19.30 - 21.30 uur: theorie Info zie 31 maart

Zaterdag 31 maart

Hortus ter Saksen/CVN
Lever-, blad- en hawmossen in een notendop
10 – 15.30 uur: praktijk
Mossen roepen over het algemeen negatieve reacties op: hoe kan ik ze wegstrijken uit mijn gazon, van mijn dak, van tussen de opritklinkers ... Hoogstens kunnen ze op

enige sympathie rekenen bij bloemschikkers. Ook bij natuurstudie en -educatie worden ze zelden onder de loep genomen. Ten onrechte, want mossen zijn boeiende organismen. Ze vormen een belangrijke schakel in veel ecosystemen en het zijn zeer gevoelige bio-indicatoren. Sommige mossen zijn ook bepalend voor hele ecosystemen en dit niet alleen in de venen. Een basis-kennis van mossen is bovendien een handig middel om uitspraken te doen over bodem- en luchtverontreiniging, over potenties van natuurgebieden en over het welslagen van natuurbeheer.

Bovenal, mossen hebben dikwijls verrassende vormen en kleuren. "Small is beautiful" is een slogan die perfect past bij mossen. Mossen zijn leuk!

Wil je een sluier opgelicht zien van deze fascinerende wereld, dan is deze cursus iets voor jou! Tijdens de theoretische les gaan we het hebben over de verschillende groepen mossen die te herkennen zijn en hun verbazende vormenrijkdom. Het gaat dus over bladmossen, levermossen, slaapmossen,... en hoe deze planten zijn opgebouwd of hoe ze zich voortplanten. Verder besteden we aandacht aan hun ecologie, hun rol als bio-indicator en mossenbiotopen.

Tijdens deze les krijg je eveneens de gelegenheid om te bladeren door een aantal mossenboeken. De meeste ervan zal je tevergeefs in een bibliotheek zoeken!

De praktijkdag begint met een wandeling door Hof ter Saksen, waar we kennis maken met de meest algemene mossen. Nadien wordt getoond hoe je mossen kunt determineren met binoculair en microscoop. Iedereen kan alles perfect volgen op een groot scherm. Je zult versteld staan van de verborgen structuren die zich onder de microscoop zullen openbaren!

De cursus wordt gegeven door Dirk De Beer, actief in het veld zowel voor mossen als hogere planten en Herman Stieperaere, tot zijn pensioen verantwoordelijk voor het mossenherbarium aan de Nationale Plantentuin te Meise. Beide zijn bestuurslid van de Vlaamse Werkgroep bryologie en lichenologie, de meest actieve mosgroep in Vlaanderen.

Lesgevers: Dirk De Beer en Herman Stieperaere
Plaats: oranjerie Hof ter Saksen
Inschrijven noodzakelijk via www.hortus-ter-saksen.be of info@hortus-ter-saksen.be of 0473 27 60 85 voor 15 maart 2012. Deelname: 7 euro/sessie, incl. syllabus en drankje in tuincafetaria.

Vzw Durme Werkdag vlinderberm aan de Hamputten
Vandaag steken we de handen uit de mouwen aan de Hamputten in Lokeren. Deze zandwinningsput is niet enkel voor watervogels een aangename rustplaats, ook voor vlinders en insecten heeft de zandgrond een groot potentieel. Om voor deze diertjes een geschikt biotoop te maken, zullen we de houtopslag verwijderen op de bermen. Alle hulp is hierbij welkom!

Afspraak: Brasserie St-Elouï in Waasmunster, Hamstraat 70. Graag een seintje aan Jurgen als je

komt. Start: 10 uur. Einde is voorzien rond ongeveer 15 uur. Meenemen: Werkhandschoenen en piknik.
Info: couckuyt.jurgen@telenet.be 0473/ 43 62 24

Ons Streven + CVN NATUURWANDELING 'SCHAUSSELBROEK'

Deze wandeling laat je kennis maken met het Scheldepark en de Scheldevallei in Temse, twee historisch interessante gebieden met een unieke flora en fauna en een machtig wijds landschap.
Afspraakplaats: 14.15 uur Scheldepark, Kasteelstraat Temse Info: 03 711 04 43

Zondag 1 april

Vzw Durme + CVN Wandeling in het Molsbroek
Een ervaren CVN-gids neemt je mee op een boeiende wandeling rondom het natuurreservaat Molsbroek.
Afspraak: 14.30 uur in het bezoekerscentrum Molsbroek. Info: Michaël Crapoen, 09 348 30 20 of bij conservator André Verstraeten, 09 348 18 59.

CVN Stropers Stekene, 10u00 Ingang Stropersstraat tegenover Donckers, Stekene. L

Hortus ter Saksen Natuurtocht Dwars door België' Bekkevoort - Vorst Laakdal, GR512/5E2

Een tocht boordevol Vlaams erfgoed! Scherpenheuvel, Zichem, de abdij en het bos van Averbode, het bijzonder mooie natuurreservaat van Gerhagen, tot de vallei van de Grote Laak. Afspraak: 9 uur kerk Bekkevoort. Inschrijven bij Freddy T 0475 92 34 84 of fredy.moorthamer@skynet.be

Maandag 9 april

De derde editie van de Scheldehappening laat je al varend, fietsend en wandelend genieten van de natuurpracht en het erfgoed van de Schelde en het Scheldeland. Op 10 locaties kan je tijdens een gegidste boottocht voor 1 euro genieten van een cruisegevoel op Schelde en Rupel. Tientallen Scheldegemeenten stellen ook hun bezienswaardigheden gratis open voor het brede publiek en zorgen op vaste uren voor gegidste rondleidingen. Ook vzw Durme en Natuurpunt doen mee! Een overzicht van het volledige programma kan je vinden op www.scheldehappening.be.

Scheldehappening en vzw Durme

Ook vzw Durme doet mee! Aan het veer Appels zal je een infostand van vzw Durme vinden, ook kan je ons nieuwe bezoekerscentrum Donkmeer in Berlare vrij bezoeken en kan je samen met een gids van vzw Durme een wandeling in de Scheldebreeken maken (afspraak aan het Veerhuis in Berlare om 14 uur). Bovendien zijn er ook voor de kleinsten leuke activiteiten voorzien. Een leuke dag uit voor de hele familie!
Meer info: Marieke De Vos, marieke.devos@vzwdurme.be of 09 348 30 20.

Scheldehappening en Natuurpunt Scousele

Natuurpunt Scousele staat voor fietsers en wandelaars klaar met "Fotogenieke waterdiertjes" op de dijk in Steendorp. Stap eens van je fiets, het is de moeite waard. Waar : Op de dijk te Steendorp ter hoogte van de Lange dreef zijstraat van de Scousele straat Info: gerry.heyman@telenet.be 0498 57 72 24

Woensdag 11 april

Kruin VZW "Spinnen, onbekend is onbemind!"
In het kader van : Kruin VZW (Kruibeeks Natuurbehoud) bestaat 20 jaar.

Spinnen zijn alomtegenwoordig, zowel in ons dagdagelijks leven als daarbuiten. Naast het feit dat ze functioneren als 'natuurlijke vliegvanger', zijn ze als groep zeer divers qua soortenrijkdom (>700 spp. in België), voorkomen, biologie en gedrag. De maatschappelijke opinie plaatst deze intrigerende groep van ongewervelden onterecht in een donker hoekje als 'weerzinwekkend' of 'gevaarlijk'. Maar onbekend is onbemind, nietwaar. Kevin Lambeets, voormalig onderzoeker verbonden aan de Onderzoeksgroep Terrestrische Ecologie (UGent), bestuurslid van ARABEL (Belgische Arachnologische Vereniging) en heden werkzaam bij NatuurpuntBeheer, zal tijdens een beeldrijke lezing de fascinerende wereld der spinnen en spinachtigen voorstellen.

foto: Veerle Heyman

Wil je meer te weten komen over herkenning van spinnen, hun levenswijze en nut of enkele 'urban legends' zien sneuvelen kom dan zeker langs!
Om 19u30 in de infokeet van het GOG-KBR op de Scheldelei te Kruibeke, de keet bevindt zich links van het veer. De inkomprijs bedraagt voor Kruin- en Natuurpuntleden 2euro; niet-leden betalen 4euro. Info op www.kruin.be

Donderdag 12 april

Wase Imkersbond
"Eenvoudige moerteelt op eigen stand" in Huize Steenstraete, Nieuwstraat 86 te Sint-Niklaas

Zaterdag 14 april

Velt Lentewandeling rond wilde kruiden.
van 14.00 tot 17.00u. De Watermolen. Waterstraat 36, 9220 Hamme . François Van den Broeck verkent met ons de natuur aan de oude Durme. We gaan op zoek naar wilde kruiden. Teelt, culinair, cosmetica, volksgeloof en historiek komen volop aan bod. We voorzien

een drankstop. Laarzen of stevige wandelschoenen. Geen probleem voor lieve, slimme, brave en minder brave kapoenen. Voor rolstoelgebruikers en buggy's is het echter wel lastig. Deelname 2 Euro. Maximaal 20 personen. Reserveren via 037768689 marc.temmermans@telenet.be.

Zondag 15 april

Voorjaarsexcursie in de Bronbosjes in Waasmunster
Bronbosjes zijn niet alleen in Vlaanderen, maar ook internationaal een zeldzaamheid geworden. Onder leiding van Kristof Scheldeman, de reservatenmedewerker van vzw Durme, maken we kennis met deze unieke en kwetsbare biotoop. In de lente toont de typische voorjaarsflora zich bovendien op haar (paas)best. Afspraak: 10 uur aan de kerk van Sombeke. Laarzen zijn aangeraden. Info: Kristof Scheldeman, 09 348 30 20 of kristof.scheldeman@vzwdurme.be

Zondag 15 april

CVN + Abblo vzw/ Ecotest Wandeling Oost-sive polder Steendorp
De wandeling wordt begeleid door een CVN natuurgids en is gratis. Je hoeft niet in te schrijven. De wandeling gaat gedeeltelijk langs het Fort en naar 't Hangene, een bronbos met unieke voorjaarsbloeiërs. Terug langs de Lange dreef, de dijk en het Kijkverdriet. Vertrek : 14.30 uur Steenbakkerij Wienerberger Warandestraat 9140 Steendorp, Info: mario.smet@chem.kuleuven.ac.be 016/43 95 80

Natuurpunt Zuid Waasland

Vlaamse Ardennendag

Vlaamse Ardennen, een streek om als Vlaming terecht trots op te zijn. We bezoeken er twee natuurgebieden die voor de meesten onder ons niet onbekend zijn: Bos't Ename en 't Burreken. Praktisch: 8.00 uur vertrek Syntra Sint Niklaas. Info: 052. 46 00 58 of christelstrybos@hotmail.com. Zie ook kalenderinfo pagina 23.

dinsdag 17 april

Cohousing Waasland Infoavond om 20u in de café De Graanmaat, Grote Markt 24 in Sint-Niklaas. Zie ook elders

Donderdag 19 april

Natuurpunt Scousele ism gemeente Temse
Eindevaluatie paddenoverzet
De afgelopen paddenoverzetactie wordt besproken. Wat was goed, wat kan beter. Hoeveel kikkers, padden en salamanders zijn er overgezet? Hoeveel doden zijn er toch nog van de straat geraapt? En ten slotte: een warm woord van dank voor alle vrijwilligers die zich in weer en wind hebben ingezet. Praktisch: Infovergadering om 20u. de Zaat te Temse, 5de verdie-

ping zaal 'De Durme' Info : Dirk Meersman 03 711 27 53 of meersman.dirk@skynet.be

Zondag 22 april

Natuurpunt Scousele Bezoek ecologische tuin Herman Boons
OPGEPAST : met inschrijving!
Herman Boons heeft zijn 3 ha grote tuin omgebouwd tot een schuiloord voor insect, spin, amfibie, zoogdier, vogel of zelfs roofvogel. De planten, bloemen en bomen zijn gekozen in functie van dit opzet. Een mooie vijver en een prachtige uitkijktoren zijn zeker ook de moeite waard. Wil je graag eens een kijkje komen nemen en wat ideetjes opdoen voor je eigen tuin, schrijf je in. Vertrek : Schauselhoekstraat 57 9140 Temse om 14 uur Info en inschrijving : Helga Van Put Helgavanput@hotmail.com 03 771 29 67

CVN Landschapswandeling, 14u00, Dries Waasmunster. L
Kabouterwandeling (kind 5-11j), 14u15
Hoofdhek Roomacker, Hofstraat Tielrode. L
Roomackerwandeling, 14u15 Hoofdhek Roomacker, Hofstraat Tielrode. L

Zaterdag 28 april

CVN en Natuurpunt Scousele Nachtegalenwandeling
De wandeling wordt begeleid door een CVN natuurgids en is gratis. Je hoeft niet in te schrijven. Vanuit tropisch Afrika doet hij er duizenden kilometers over om hier voor zijn nieuwe kroost te zorgen. Bescheiden en onopvallend is zijn uitzicht maar o zo fenomenaal is zijn zang. Deze wordt nog natuurlijk versterkt door zijn zuidelijke zangpost op het cuestafront. Heb je zin gekregen om zijn live orkest eens te aanhoren? Kom dan mee genieten in de schemering tegen de achtergrond van het Fort van Steendorp. Als extraatje krijg je er een portie militaire geschiedenis, geologie en een flinke brok ongerepte natuur bovenop. Breng zeker je verrekijker, zaklamp, en bij regen laarzen en regenkledij mee. Afspraak om 19.30 uur Steendorp aan de hoofdingang van het Fort, Kapelstraat (kasseibaan t.h.v. het bushokje). Einde rond 21u30. Info : meersman.dirk@skynet.be 03 711 27 53

CVN Bron en Broek, 14u15 Kerk Elversele.

Zondag 29 april

CVN Oude Durme – vroegochtendwandeling, 6u00 Durmebrug Waasmunster.

Dinsdag 1 mei

Vzw Durme
Nachtegalenwandeling in de Fondatie van Boudelo Conservator Paul Vercauteren gidst ons met plezier (en

kennis!) langs de mooiste bosjes en vijvertjes van de
Fondatie. Laat je tijdens deze vroegochtendwandeling
betoveren door een melodieuze vogelorkest.

Afspraak: 5 uur s' ochtends aan de beuken in de
Liniedreef (kruising Liniedreef en Weimandstraat) in
Sinaai. Meebrengen: goede wandelschoenen of laar-
zen, eventueel verrekijker

Meer info: Paul Vercauteren, 03 772 35 38

Zondag 6 mei

Natuurhuis Panneweel – Eerste Openschuurdag in
2012 - Krekeldijk 2 Meerdonk – 14u00

Vzw Durme + CVN Wandeling in het
Molsbroek

Een ervaren CVN-gids neemt je mee op een boeiende
wandeling rondom het natuurreservaat Molsbroek.
Afspraak: 14.30 uur in het bezoekerscentrum
Molsbroek. Info: Michaël Crapoen, 09 348 30 20 of bij
conservator André Verstraeten, 09 348 18 59.

CVN Etbos vroegochtend, 5u00 Brug Zuidlede,
Moerbeke-Waas. L

Hortus ter Saksen Plantenruilbeurs 10 - 18 uur

Zondag 13 mei

Vzw Durme Vogels en hun zang herkennen in
het Molsbroek i.s.m. Vogelwerkgroep Durmevallei

Tijdens deze ochtendwandeling gaan we rond het
Molsbroek om de vogels en meer specifiek hun zang-
geluiden te herkennen. Afspraak: 6 uur aan het
Bezoekerscentrum Molsbroek, Molsbergenstraat 1,
9160 Lokeren. Contact: joris.everaert@telenet.be,
0497 67 23 69

SCHAATSEN IN DE TURFMEERSEN

Winterperiode: december 2011 – maart 2012
Natuurpunt Moervaar-Zuidlede. Meer info: Dirk Van
Pottelberg, 09/346 95 68, Zie ook vorig nummer

VZW DURME

**TIJDELIJKE TENTOONSTELLING:
KLEINE DIERTJES GROOT BEKEKEN**

7 maart tot begin mei

Vaak zien we insecten als ongedierte en lopen we zelfs
ver weg als er ééntje in onze richting gezoefd komt.
Vanaf 7 maart kan je in bezoekerscentrum Molsbroek
in Lokeren de prachtige tentoonstelling macrofotogra-
fie van A.P. Pijpers komen bekijken. Indrukwekkende
foto's over bijen en wespen leren ons in detail te kijken
en tonen hoe verbazingwekkend mooi en kleurrijk deze
diertjes wel zijn. Ook Marcel D'Hondt heeft oog voor de
details en schoonheid van de natuur en haalt hieruit
inspiratie om gedichten te schrijven, pentekeningen en
houtsnijwerk te maken. Na zijn houten vogelcollectie,
stelt hij naar aanleiding van deze tentoonstelling hier
zijn houten vlindercollectie voor. Hij legde onze vlinders
driedimensioneel vast in houtsnijwerk en creëerde
met de aangepaste kleuren natuurgetrouwe diertjes.
Het Bezoekerscentrum Molsbroek (Molsbergenstraat
1, Lokeren) is geopend op zon- en feestdagen van 14
tot 18 uur en van woensdag van 13 tot 17 uur.

SMAKELIJK ETEN!

Hoe voedsel de wereld verandert

**Gratis
toegang**

**Filmvoorstelling
dinsdag**

31 januari 2012

20u

Infomarkt vanaf 19.30u

Museumtheater
Zwijgershoek 14
Sint Niklaas

inschrijven via
duurzaamheid@sint-niklaas.be
03/760 92 12

Met infomarkt
en
gratis duurzaam
drinkje en
hapje

Oxfam
Wereldwinkels
Sint-Niklaas vzw

VLAAMSE ARDENNENDAG

15 APRIL 2012

Ik heb er weer zin: lente, bossen vol bosanemoon, een zee van blauwe hyacinten en een lentezonnetje! Nochtans lijkt het of de winter zelfs nog niet echt is begonnen.

Terwijl wij allicht nog koude dagen met sneeuw en ijzel voor de boeg hebben groeit toch weer, zoals elk jaar, de zin om de Vlaams Ardense bossen in te trekken. En dit dan vooral op een moment dat de natuur na een lange winterslaap plots weer ontwaakt. Wat kan het dan toch prachtig zijn om die ontluikende natuur te bewonderen. Het lijkt dan wel een warm en kostbaar geschenk na die barre wintertijd. Wie die lentekriebel ook zo aanvoelt moet beslist mee met ons op stap.

Op **15 april** trekt Natuurpunt Zuid Waasland richting Vlaamse Ardennen, een streek om als Vlaming terecht trots op te zijn. We bezoeken er twee natuurgebieden die voor de meesten onder ons niet onbekend zijn: **Bos't Ename** en **'t Burreken**.

De voormiddag bestaat uit een boswandeling. Christa Neve loodst ons door het Bos't Ename.

De abdij van Ename was van de elfde tot de achttiende eeuw eigenaar van het gebied. Nu grazen er Oost-Vlaamse roodbonte runderen en konikpaarden. Samen helpen ze de situatie van eeuwenlang te imiteren, toen de lokale bevolking er vee liet grazen.

Het bos bezit vandaag een uitzonderlijke ecologische en historische waarde. Op de beperkte oppervlakte groeien niet minder dan 500 plantensoorten. In de lente laat het bos zich zien in haar mooiste kleedje. Het is wel of iemand er tapijten heeft neergelegd van vooral boshyacint en bosanemoon. De Parse schubwortel, in Vlaanderen zeldzaam, komt daar ook in vrij grote aantallen voor.

Op de middag verzamelen alle groepen die dag in Ruien waar we onze picknick kunnen verorberen. Allicht zullen hier wel enkele infostandjes zijn opgesteld. Wie de traditie kent weet ook dat er daar altijd overheerlijke mattentaartjes te koop zijn, een specialiteit van de streek. Warm aanbevolen!

In het **Burreken, gelegen in Zegelsem** wandelen we langs drie beboste valleitjes omgeven door landschappelijk waardevol gebied. Kwelwater zorgt in het gebied voor een bronbosvegetatie. We zullen er Paarbladig en Verspreidbladig goudveil kunnen bewonderen. Longkruid, Gele dovene-

foto Wendy Remon

tel, Muskuskruid en Klaverzuring kleuren er in die periode de bodem waar wat verder ook Reuzepaardenstaart en Ijle zegge voorkomt.

Heel beperkt in oppervlakte zullen we ook rijke vegetaties zien met o.m. Daslook en speenkruid.

De wandeling zal ons een perfect idee geven van het landschap van de Vlaamse Ardennen met zijn bossen, heuvels, met knotbomen omrande weiden en restanten van hakhoutbos.

Filip Hebbrecht gidst ons daar.

Als afsluiter proberen we nog de plaatselijke tripel van Ename te proeven, althans voor wie er zin in heeft!

Praktisch: 8.00 uur vertrek Syntra Sint Niklaas
We rijden kostendelend met eigen wagens.

Voor wie rechtstreeks rijdt is de afspraakplaats kerk Ename om 9.00u

Picknick, goede wandelschoenen, voor alle zekerheid ook laarzen in de wagen leggen!

Info christelstrybos@hotmail.com 052. 46 00 58

Geef zeker een seintje als je rechtstreeks rijdt.
Natuurpunt Zuid Waasland

Uitnodiging

Studiedag Soorten op de dool
Vrijdag 10 februari 2012 • 13u30 • Brussel

Volgens een studie in Science zijn de leefgebieden van 764 planten- en diersoorten door temperatuurstijging gemiddeld 17 kilometer per tien jaar naar de polen verschoven. Dit is twee tot drie keer zo snel als tot nu toe werd aangenomen. Ook in onze natuur zien we de gevolgen al van klimaatverandering. Natuurpunt nodigt je uit op de studiedag

Soorten op de dool

Vrijdag 10 februari 2012 • 13u30

Locatie: Auditorium Hadewych, Hendrik Consciencegebouw, Koning Albert II-laan 15, Brussel

Programma

- **13u00: Onthaal**
- **13u30: Welkomswoord**
(Jean-Pierre Heirman, secretaris-generaal LNE)
- **13u40: Introductie door dagvoorzitter Hans Van Dyck (UCL)**
- **14u00: Klimaatkanaries: je ziet het zo gebeuren**
(Marc Herremans, Natuurpunt Studie)
- **14u20: Adaptatie van soorten: de gaffelwaterjuffer aan het front** *(Lieven Therry, Janne Swaegers & Robby Stoks, KUL)*
- **14u40: Soorten op de dool: Ingrijpen bij overlast?**
(Hans Van Gossum, ANB)
- **15u00: Pauze**
- **15u30: Houdbaarheidsdatum natuurbeheer: 10 februari 2020?**
(Tom Andries, Natuurpunt beheer)
- **15u50: Het 'groen stedengewest' Vlaanderen: zwart gat of klimaat-proof voor soorten?** *(Maarten Hens, INBO)*
- **16u10: Samenvatting door dagvoorzitter**
Hans Van Dyck (UCL)
- **16u30: Receptie**

Mogen we u vragen uw aanwezigheid te bevestigen bij jasmin.lauwaert@natuurpunt.be voor 23 januari.

DUURZAME MOBILITEIT NAAR HET BELEID

In het najaar hadden twee opmerkelijke activiteiten plaats over mobiliteit. De Fietzersbond liet de Deen **Klaus Bondam** (foto onder) uit Kopenhagen overkomen. Klaus is acteur en was tot voor kort Schepen van Openbare Werken in die grootstad. Hij bracht drie lezingen in het stadhuis van Sint-Niklaas over het doorgedreven fietsbeleid in Kopenhagen, waar ruim 30 % van de pendel met de fiets gebeurt.

Voor Ablo bracht de beleidsavieur openbaar ver-

voer **Fred Van Remoortel** (foto boven) een lezing in het gemeentehuis van Puurs naar aanleiding van het verval van de spoorlijn St-Niklaas - Mechelen - Leuven. De lijn wordt nergens echt naar waarde geschat. En door nalatig onderhoud door Infrabel kunnen de treinen, vooral in de avondspits, niet meer stipt rijden. Nochtans zou dit een interstedelijke lijn moeten zijn. Inmiddels ligt men in Puurs wakker van het feit dat de overwegen extra lang dicht liggen nu de treinen er al ruim een half jaar lang aan amper 20 km/h rijden.

ABLLO vzw

DE VOGEL VAN HET JAAR 2012 IS ... DE GIERZWALUW

De laureaat van de verkiezingen 2011 stak tot half november met kop en schouders boven de andere genomineerde soorten uit. Zo spannend de verkiezing vorig jaar was, zo duidelijk maakte de winnaar zich dit jaar vanaf het eerste moment kenbaar. Althans, dat dachten we. De laatste weken maakte de tweede in rang nog een heuse inhaalbeweging waardoor de einduitslag nog zeer spannend werd. Het bleek verloren moeite. Onze winnaar is – zowel letterlijk als figuurlijk – een echte hoogvlieger: de gierzwaluw. Op de valreep kwamen nog zo'n vijfhonderd nieuwe stemmen binnen. Hierdoor haalde de gierzwaluw met 716 van de 3.251 stemmen een ruime voor-sprong op de putter, het kleurrijkste vogeltje van de reeks met 629 stemmen. Als derde eindigt de heggemus, het onopvallend, grijsblauwe vogeltje dat graag in het struikgewas vertoeft en dat je waarschijnlijk nu onder de voedertafel kunt waarnemen op zoek naar gevallen restjes.

Hoewel de West-Vlaamse stemmers duidelijk een grote boon hadden voor de torenvalk belandt deze elegante muizenjager pas op de vierde plaats. Ook al doet de dodaars het als broedvogel niet slecht, dit kleine, donzen bolletje valt niet zo snel op tussen de andere watervogels en zit het vaak verscholen tussen de dichte watervegetatie. Eindigde hij hierom als laatste met slechts 46 stemmen? De kuifeend en kramsvogel konden eveneens weinig stemmen veroveren; twee soorten die je niet dagdagelijks tegenkomt in Vlaanderen. De kuifeend, dé duikkampioen onder de eenden, moet je gaan zoeken tussen de andere eendensoorten op onze plassen. De kramsvogel broedt in Vlaanderen slechts in kleine

aantallen maar doet onze streken voornamelijk als wintergast aan. Zou het gezegde 'onbekend is onbemind' de reden zijn voor het kleine aantal stemmen dat ze kregen?

Alle aandacht gaat nu natuurlijk uit naar de gierzwaluw. Hoewel deze vliegende sikkeltjes al sinds augustus België verlaten hebben om warmere, insectenrijke oorden op te zoeken, leeft deze soort dus duidelijk in het hart van velen. Misschien missen we massaal hun gezellige 'srjiesrjie' dat ons heimwee doet krijgen naar de warme zomer en leuke terrasjesdagen?

Afhankelijkheid van de verstedelijking Van nature broedden gierzwaluwen in spleten op hoge rotsen die in Vlaanderen natuurlijk nauwelijks te vinden zijn. Deze rotsspleten hebben ze thans ingeruild

voor allerlei soorten spleten en gaten in gevels van oude(re) gebouwen of onder dakpannen. In moderne gebouwen vinden ze nog zelden geschikte openingen, kieren en scheuren waarin ze kunnen nestelen. Gebouwen waar deze openingen wel nog te vinden waren, worden stilaan een voor een gerenoveerd en geïsoleerd. Het verdwijnen van de nestplaatsen is dan ook een van de belangrijkste oorzaken van de achteruitgang van deze soort.

Gierzwaluwen broeden nog altijd graag zo hoog mogelijk. Onder een hoogte van vier meter zal je uiterst zelden een gierzwaluwnest aantreffen. Een belangrijke reden voor deze drang naar hoogte heeft te maken met het feit dat gierzwaluwen een vrije val maken om op te stijgen. Door hun relatief lange vleugels, in verhouding met hun zeer korte pootjes, kunnen gierzwaluwen uiterst moeilijk opstijgen vanaf een vlak oppervlak. Vergelijk het met een zweefvliegtuig: eens in de lucht hebben ze een perfecte, gestroomlijnde bouw om te vliegen, maar zelf opstijgen is minder evident.

Als er ruimte is, kruipen gierzwaluwen ook onder dakpannen. Rekening houdend met de vrije val die ze maken, moet de helling van het dak wel meer dan 45° bedragen. Daarenboven is het belangrijk dat de aanvliegroete naar hun nest volledig vrij is zodat ze niet gehinderd worden als ze naar de nestopening vliegen. Onder dakpannen broeden is echter niet altijd zonder gevaar. Net onder de panen kan de temperatuur oplopen tot meer dan 60° C als de zon op het dak schijnt. Bij dergelijke temperaturen sterven vele jongen. Sommige nestjongen proberen nog uit het nest te kruipen om de hitte te ontvluchten, vaak met nefaste gevolgen. Nestplaatsen aan de noord- of oostzijde van een gebouw zijn daarom veiliger. By the way: Gierzwaluwen laten geen uitwerpselen achter op de gevels waardoor er nauwelijks overlast is.

Hoe de Gierzwaluw helpen? Om het verlies aan nestplaatsen te compenseren, ontwikkelden gespecialiseerde bedrijven verscheidene types nestkasten als alternatief. Er is een ruime keuze tussen nestpannen, inbouwstenen en nestkasten om onder de dakgoot te bevestigen. Kant-en-klare inbouwstenen zijn vooral interessant om te gebruiken als je gaat bouwen of verbouwen. Deze kasten in de muur plaatsen, wat ruimte vrijlaten tussen de bakstenen in plaats van ze op te vullen

of enkele gierzwaluwendakpannen leggen, zijn geen ingewikkelde karweien. Laat je vooraf goed informeren over de juiste plaats voor deze kunstnesten.

Tips voor het plaatsen van kunstnesten:

- kunstnesten bestaan in de vorm van nestkasten die zowel aan de buitenkant van een gebouw bevestigd als in een muur verwerkt kunnen worden
- hang een nestkast het liefst onder een oversteek of dakgoot;
- hang de nestkast nooit in de zon. Gevels met een noord- of noordoostelijke oriëntatie zijn het meeste geschikt. Zuidelijke en westelijke gevels zijn alleen geschikt als ze zich tussen 09:00 en 19:00 uur in de schaduw bevinden;
- hang de nestkast(en) minstens vier meter hoog;
- zorg voor een vrije aanvliegroete;
- leg een handvol, kortgeknipt hooi, poezen- of hondenhaar, donsveertjes enzovoort in de nestkast, hier winnen ze veel tijd mee. Gierzwaluwen moeten hun nestmateriaal immers ook in de vlucht bijeenprokkelen;
- frees een kuiltje van 0,5 cm diep in de bodem van de nestkast bij gebrek aan nestmateriaal, dit voorkomt het weggrollen van de eieren;
- gierzwaluwen blijken geen voorkeur te hebben voor een bepaalde kleur. Kasten met een lichtere kleur zijn echter koeler en de donkere invliegopening is dan beter zichtbaar;
- schilder de nestkast nooit aan de binnenzijde.

Je maakt het meeste kans op succes als er al gierzwaluwen in de omgeving broeden. Het zijn koloniebroeders, dus hoe meer nestmogelijkheden er zijn hoe groter de kans dat een familie deze gebruikt en de gelegenheid heeft om de kolonie uit te breiden. Gierzwaluwen zijn plaatstrouw. Het liefst keren ze terug naar de broedplaats van het vorige jaar. Daarom kan het soms een tijd duren voordat een gierzwaluwpootje de nieuwe broedlocatie ontdekt en in gebruik neemt. Geef de moeder dus niet te snel op als je na één of twee broedseizoenen nog geen gierzwaluwen op bezoek kreeg. Als een kolonie in de buurt huist, kan je eventueel hun aandacht trekken door een geluidsopname van roepende soortgenoten af te spelen. Op die manier verhoog je de kans dat ze de nieuwe nestlocaties opmerken.

<http://www.vogelbescherming.be>

**Nieuw adres : Koetshuis • Stadspark
Walburgstraat 37; 9100 Sint-Niklaas
Tel 03 296 26 80**

KERKUIL DOET HET GOED IN 2011

Wie vreesde dat de barre winter van 2010-2011 een nefaste invloed zou hebben op het kerkuilbestand kwam bedrogen uit. 2011 was een topjaar voor de Kerkuil (*Tyto alba*), althans in onze contreien (regio Natuurpunt Zuid-Waasland). Liefst 7 locaties met kerkuiljongen werden door onze vrijwilligers geconstateerd en opgevolgd. In 2010 tekenden we 4 broedsels met 13 jongen op. De kerkuilen hebben de strenge winter goed overleefd, meer nog, ze zwermen gestaag uit naar nieuwe locaties in ons gebied. De geslaagde broedsels bevonden zich in Sint-Niklaas, Belsele, Belsele-Puivelde, Waasmunster, Eksaarde, Klein-Sinaai en Nieuwkerken. Er werden minstens 16 jongen geboren. 'Minstens', want op 2 vrije locaties hoorden we jongen maar geraakten we niet bij het nest.

Kerkuilen maken graag gebruik van de speciaal aangepaste kasten die we hen aanbieden en ophangen op locaties die we vooraf gescreend hebben. Daarbij houden we rekening met de aanwezigheid van kerkuilen op die plek. Ofwel werden ze gespot door eigenaars/omwoners, ofwel reageerde een kerkuil op het kerkuilgeluid dat we afspeelden. Vijf broedsels werden opgevolgd in nestkasten, twee andere in een schouw en een poortgebouw. Onze kasten zijn ook geliefd bij de Holenduif (*Columba oenas*): 5 broedsels in 2011 o.a. in het Walburgkasteel te Sint-Niklaas.

De moeite waard om iets meer over te schrijven is onze belevenis in de kerk van Nieuwkerken-Waas. Bij de eerste controle van de nestkast bleek er totaal onverwacht een broedsel aanwezig te zijn. De kerk stond immers in de steigers en een groot zeil was voor de invliegopening komen

te hangen. Toch was het kerkuilvrouwtje er in geslaagd om 3 jongen uit te broeden. Het moet de ouders veel moeite gekost hebben om zich tussen het zeil en de muur te wringen. De jongen waren duidelijk ondervoed, de jongste – nog maar net uit het ei – op sterven na dood. We moesten dringend

ingrijpen. Na overleg met Bruno De Wilde (ex-centrumverantwoordelijke van het opvangcentrum voor Vogels en Wilde Dieren te Zele) snelden we naar de plaatselijke Delhaize om de beste 'Filet pur' in stukken te laten snijden. Vervolgens voerden we de uitgehongerde uilen de stukjes vlees die eerst nog in water gedrenkt werden. En toehappen dat ze deden! Nieuwsgierig lagen we 's avonds op de loer om te zien of de oude vogels terug binnenvlogen. Ons geduld werd beloond want rond Ou20 kwam een van hen met prooi terug naar het nest. Bij een 2e controle na 3 weken volgde de anticlimax. Slechts 1 jong had het overleefd en werd geringd, de 2 andere hadden het niet gehaald en waren zelfs verdwenen [opgepeuzeld?].

Hoeft het nog gezegd dat ringwerk ook gegevens oplevert over uitzwermen en trekroutes: 1) een kerkuil – geringd in 2010 als jonge vogel te Sint-Niklaas – werd in januari 2011 jammer genoeg als verkeersslachtoffer te Moerbeke-Waas teruggevonden, 2) een jonge vogel geringd te Moerbeke-Waas werd teruggemeld door een ringer te Knokke, 3) een adult mannetje geringd in Moerbeke-Waas werd eveneens in Moerbeke teruggevangen in de nabijheid van een door ons opgevolgde kerkuilkast.

In 2011 werden ook een aantal Bosuil (Strix

aluco] [1], Torenvalk (*Falco tinnunculus*) [11] en Steenuil (*Athene noctua*) [8] geringd. Opnieuw werden 3 kasten door torenvalken bezet op minder dan 2 kilometer van elkaar. In Waterschoot (Belsele) bleken de 5 jonge torenvalken jammer genoeg verdwenen bij de 2e controle waarbij ze zouden geringd worden. We hebben geen idee wat er kan gebeurd zijn. Op de 2 andere locaties tezamen vlogen 11 jonge torenvalken uit.

Het aantal broedsels van steenuilen in Belsele viel tegen in 2011 in vergelijking met 2010: slechts 8 jongen tegenover 21. Waarschijnlijk speelde het droge voorjaar met weinig regenwormen als gevolg hierin een belangrijke rol. Onze vogelringer had toch nog goed nieuws ook: een adulte steenuil – geringd in 2008 in Nieuwkerken-Waas – werd waargenomen in dezelfde kast met 1 jong.

2011 was voor onze regio ontegensprekelijk een zeer goed jaar voor de kerkuil. We kijken reikhalzend uit naar 2012.

*Eddy De Taey, Wim De Backer en Marc Aerts
namens kerkuilwerkgroep Waasland*

DAKNAMSE PADDENSTOELEN

André Van Pethegem vond in de Daknamse meersen een aantal merkwaardige paddenstoelsoorten. Hieronder kan je kennis maken met enkele exemplaren. De foto's zijn van André Van Pethegem en van Frank Cornelis

Conocybe subovalis
Dikvoetbreeksteeltje

De familie breeksteeltjes vind men in graslanden. Het is een moeilijk op naam te brengen groep. De paddenstoel moet met grote voorzichtigheid van tussen het gras gehaald worden. Één grasspriet in de weg en de steel of hoed is gebroken. Vandaar de naam breeksteeltje. Het is vooral belangrijk hoe de steel bepoederd is. Veel of weinig, boven- of onderaan. Dus je mag hem niet vast-

nemen anders ben je de bepoedering kwijt. Zo ook de voet die in de grond zit (verdikt of niet.) Deze op de foto heeft een verdikte gerande voet. Hij wordt als vrij zeldzaam weergegeven. Maar paddenstoelenliefhebbers kijken liever in een bos. In een grasland vind men minder paddenstoelen. In de meersen komt hij op de meeste percelen voor.

Pholiota conissons
Stoffige bundelzwam.

Zoals je ziet op de foto, een drijvend verrot stuk hout op het water van een bijna niet droogvallende rietkraag of langs de vloedlijn van Schelde of Durme, geniet de voorkeur van deze paddenstoel. De naam bundel wijst op 'met verschillende samen', zoals hier, groot en klein verenigd. Wat opvalt zijn de fijne schubjes op de hoed en de steel. Het is een zeldzame paddenstoel. Toevallig gevonden met het verwijderen van oude prikkeldraad. Ik was tevreden.

Stropharia caerulea
Valse koperGroenzwam

Deze heeft zijn naam te danken aan de kleur (zoals koper uitslaat). Het is een broertje van de kopergroenzwam. Beiden zijn giftige paddenstoelen. Ze groeien graag tussen ruigtekruiden. Zoals hier tussen netels en distels.

Frank Cornelis
27/10/2011
Daknamse meersen

vreemde levensvormen

PADDENSTOELENCURSUS

Vzw Durme Vrijdag 7 september, zaterdag 8, vrijdag 21 september, zaterdag 22 september, zaterdag 6 en 20 oktober

Paddenstoelen spreken mensen aan, maar roepen ook veel vragen op. Er doen veel verhalen en anekdotes de ronde over die soms vreemd gevormde levensvormen. Ze hebben iets mythisch en mysterieus, wat in de naamgeving terug te vinden is. Hoewel het thema 'giftigheid - eetbaarheid' zeker aan bod komt, is dit geen gastronomische cursus! In deze vormingsreeks krijgen zowel eetbare als niet eetbare soorten de nodige aandacht, van de echte hanenkam tot het elfenschermpje.

In september en oktober 2012 organiseert vzw Durme een basiscursus over paddenstoelen, één theoretische les en vier praktijkwandelingen.

Info: De theorielessen vinden plaats op vrijdag 7 september en 21 september 2012. Telkens om 19.30 uur in het bezoekerscentrum Molsbroek. De praktijkwandelingen vinden plaats op de zaterdagen 8 en 22 september, 6 en 20 oktober 2012 van 14 tot 17 uur. De reservaten waar deze wandelingen zullen doorgaan worden steeds tijdens de vorige les meegedeeld.

Lesgevers: Paddenstoelenwerkgroep de 'Takruitertjes'.

Het is niet nodig over voorkennis te beschikken, een ruime interesse in de natuur volstaat.

Meebrengen: Tijdens de praktijklessen: loupe en spiegeltje.

Inschrijven: marieke.devos@vzwdurme.be
09 348 30 20 en schrijf vervolgens 25 euro (leden) of 35 euro (nietleden) over op rekeningnummer 001-2299900-09 met vermelding 'cursus paddenstoelen + naam'. Beperkt aantal deelnemers.

Syllabus vzw Durme naar analogie van de theorieles zal tijdens les I te koop zijn (3 euro).

Deze paddenstoel komt al 3 jaar op rij op de zelfde plaats aan onze verziekte lijsterbes. Opvallend is de steel die zowat zijwaarts geplaatst is. Ook paddenstoelenkenners hebben soms problemen. Zelfs met de paddenstoelenwerkgroep 'De Takruiters' zijn we er niet in geslaagd hem op naam te brengen. Vermoedelijk een oesterzwam. **Maar welke?**

natuurpunt
ZUID-WAASLAND

Frank Cornelis 27/10/2011

A.B.L.L.O. vzw

Actiecomité ter Beveiliging van het Leefmilieu op de Linkeroever en in het Waasland:

Postbus 7, 9100 Sint-Niklaas

Secr. Erik Rombaut,

Stationsstraat 126,

9170 Sint-Gillis-Waas.

☎ + fax 03/770 71 47

erik.rombaut@scarlet.be

www.abllo.be

***ONS STREVEN vzw**

Milieuwerkgroep Tielrode :

B.A. Heymanstraat 92,

9140 Tielrode.

☎03/771 20 92 of 03/711 04 43

www.onsstreven.be

info@onsstreven.be

***DE RAAKLIJN**

Vereniging voor kwaliteit van de leefomgeving te Belsele:

F. De Beleyr, Kleemstraat 89,

9111Belsele. ☎03/722.07.62

firmin.de.beleyr@telenet.be

www.deraaklijn.be

***RING-COMITÉ (=Actiecomité Neen aan de Grote Ring)**

Gilbert Cant, Perstraat 88,

9120 Haasdonk ☎ 03/775.19.31

haasdonk.com@gmail.com

www.haasdonk.com

***ECOTEST**

Milieuvereniging gemeente Temse:

Negenoogstraat 3, 9140 Steendorp

☎ 03/774 22 57

***Vriendenkring NATUUR-HUIS PANNEWEEL**

Jan DHollander

Bergstraat 25,

9170 De Klinge

☎ 03/770.64.26

info@panneweel.be

www.panneweel.be

DURME vzw

☎ + fax 09/348 30 20.

www.vzwdurme.be

info@vzwdurme.be

➔Afdeling Sint-Niklaas-Stekene

Tommy Vercauteren,

Zwaanaardestraat 145,

9112 Sinaai

sintniklaas-sinaai@vzwdurme.be

➔Afdeling Zele-Berlare-Wichelen

Neleke De Brauwer

Driesstraat 105,

9240 Zele,

zele-berlare-wichelen@vzwdurme.be

➔Afdeling Hamme-Dendermonde

Marc Hebbelincx

Moortelstraat 38,

9220 Hamme,

hamme-dendermonde@vzwdurme.be

➔Afdeling Lokeren-Moerbeke-Stekene

André Verstraeten,

Waasmunsterbaan 124a

9160 Lokeren,

hamme-dendermonde@vzwdurme.be

NATUURPUNT

➔Afdeling Hamme

Frans Van Havermaet,

Rijbunder 1,

9220 Hamme,

☎ 052/471893

frans.van.havermaet@telenet.be

➔ Waasland NOORD

Marc Bogaerts, Bormte 24

9190 Stekene, ☎ 03/779.89.31

voorzitter@panneweel.be

www.natuurpunt.be/waaslandnoord

➔ Zuid-Waasland

Liliane Verbeke, Cauwergburg 15

9140 Temse,

☎ 03/771.17.43

www.natuurpunt-zuid-waasland.be

➔ Scousele (onderafdeling WAL)

Nine Van Hoyweghen, Negen-oogstraat 30, 9140 Steendorp

☎ 03/774.44.70 0473 72 66 15

nine.vanhoyweghen@gmail.com

➔ Moervaart-Zuidlede

Dirk Van Pottelberg

Spelonckvaart 38, 9180 Moer-

beke-Waas & 09/346 95 68

dirk@heidebos.be

www.heidebos.be

V.E.L.T.

Vereniging voor Ecologische Leefwijze en Tuinieren

Temmermans Marc, Watermolen-

dreef 126, 9100 Sint-Niklaas

marc.temmermans@telenet.be

J.N.M.

Jeugdbond voor Natuur en Milieu

➔afdeling Waasland

Else Vandaele, Kiekenhaag 67

9190 Stekene

☎ 03 789 09 06 / 0499 13 05 32

elsevandaele@gmail.com

www.jnm.be/waasland

➔afdeling Durmeland,

De Brauwer Neleke, Driesstraat 105, 9240 ZELE

☎ 052/44 88 38 ☎ 0498/77 49 70

debrauwer_neleke@scarlet.be

www.jnm.be/durmeland

VOGELBESCHERMING VLAANDEREN

Schuttershof 14, 9100 Nieuwkerken, Sint-Niklaas.

Jan Rodts ☎03/296 26 80

info@vogelbescherming.be

www.vogelbescherming.be

HOF TER SAKSEN

Arboretum & groendienst

☎03/775 28 51 Haasdonkbaan

101 , 9120 Beveren

HORTUS TER SAKSEN vzw

August De Boeckstraat 17, 9120

Beveren. ☎ 03/755.23.26

C.V.N. Centrum voor natuur en milieueducatie - regio Waas

Dirk De Roose,

Schauselhoekstraat 18,

9140 Temse, ☎ 03/771.49.24

dirk.de.roose@scarlet.be

WASE IMKERSBOND :

Willy Devriese, Drie Lindekens 48, 9120 Beveren ☎ 03/755 15 65

waseimkersbond@telenet.be

Druk in de Weer
Forelstraat 35,
9000 Gent
Tel. 09 224 29 14
info@drukindeweer.be

* geassocieerd met ABLLOvzw

'T GROENE WAASLAND

Hoofredactie Dirk Hylebos - 052/46 30 51

Fortenstraat 99 - 9250 Waasmunster

Boekhouding Maarten Geeraerts - tel 03/234 08 13

Klangedijkstraat 37A, 9170 Sint-Gillis

IBAN BE64 0001 7098 7152

BIC BPOT BE B1

Vormgeving en coördinatie: Maria Van de Vyver

Gilbert Cant 03/775 1931

e-mail : groene.waasland@gmail.com

Abonnement 7 EURO Oplage 1400 exemplaren

't groene waasland verschijnt **in** januari,
maart, mei, september en november.

Wie een abonnement wenst op dit tweemaandelijks tijdschrift *'t groene waasland* kan dit

* door **7 EURO** over te schrijven naar *'t groene waasland* op **IBAN BE64 0001 7098 7152**
met vermelding abonnement *'t groene waasland 2012*

en is dan tevens 'toegetreden' lid van de regionale vzw ABLLO.

*of via een contactadres van één of andere vereniging, die U vindt op de vorige bladzijde

Inhoud:

- 2 ...Woordje hoofdredacteur .....Dirk Hylebos
- 3 ...Zin om samen in een groene omgeving te wonen?
- 4 ...Madrid inspireert .....ABLLOvzw
- 7 ...De schoonste diamant in 1967, een open verkeersriool in 2012 .....ABLLOvzw
- 8 ...Padden en Poelen .....Natuurpunt Scousele / vzw Durme
- 9 ...KVLV De "Slimste ploeg van Tielrode" in ijtempo .....Ons Streven
- 11 ...familie brengt hulde aan bedreigd landschap te Tielrode .....Ons Streven
- 12 ...Klapekster duikt op in Durme .....vzw Durme
- 12 ...Boomplantactie .....vzw Durme
- 13 ...Nieuwe locatie voor het bezoekerscentrum Donkmeer .....vzw Durme
- 14 kalender
- 23 Vlaamse Ardennendag 15 april 2012 .....Natuurpunt Zuid Waasland
- 25 mobiliteit naar het beleid .....ABLLOvzw
- 26 De Vogel van het Jaar 2012 is ... de gierzwaluw .....Vogelbescherming Vlaanderen
- 28 Kerkuil doet het goed in 2011 .....Natuurpunt Zuid Waasland
- 29 Daknamse paddenstoelen .....Natuurpunt Zuid Waasland
- 30 Paddenstoelencursus .....Natuurpunt Zuid Waasland

Tweemaandelijks natuur- en milieutijdschrift, 32ste jaargang - nr 1; januari 2012 - nr 173

verantwoordelijke uitgever : Willy Van Overloop, Eikenlaan 13, 9111 Belsele

REDACTIE : Liliane Verbeke (foto's), Marc Temmermans, Jenny De Laet, Jef Verspecht, Alex Zellien, Michaël Crapoen, Nine Van Hoyweghen, Dirk Hylebos, Gilbert Cant (foto's).

Alle teksten voor het volgend nummer moeten binnen zijn **vòòr 25 februari 2012** via E-mail-adres : groene.waasland@gmail.com of schriftelijk bij Gilbert Cant, Perstraat 88, 9120 Haasdonk